

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 7.12.2011
KOM(2011) 840 wersja ostateczna

2011/0406 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
ustanawiające Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju

{SEK(2011) 1469 wersja ostateczna}
{SEK(2011) 1470 wersja ostateczna}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Liczba ludności żyjącej w ubóstwie jest w dalszym ciągu poważnym problemem w krajach rozwijających się. Choć osiągnięto znaczny postęp, większość krajów rozwijających się nie realizuje milenijnych celów rozwoju (MCR) w zadowalającym stopniu i nie może skutecznie wkroczyć na drogę zrównoważonego rozwoju w każdym jego wymiarze: gospodarczym, społecznym i środowiskowym, a jeśli chodzi o ostatni z wymienionych – również w sferze łagodzenia zmian klimatycznych i dostosowywania się do nich.

Sytuacja jest tym gorsza, że cały świat w dalszym ciągu boryka się z wyzwaniami, a kraje rozwijające się zostały poważnie dotknięte skutkami niedawnych kryzysów, które doprowadziły między innymi do niestabilności społecznej i gospodarczej, wzrostu migracji, braku bezpieczeństwa żywnościowego i zwiększonej podatności na zewnętrzne wstrząsy. Coraz powszechniej uznaje się, że środowisko i zasoby naturalne, niezbędne dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, są coraz bardziej zagrożone z powodu zmiany klimatu i szybkiego wzrostu liczby ludności. Może to doprowadzić do pogorszenia i tak już niestabilnej sytuacji w wielu krajach rozwijających się oraz do wzrostu ryzyka zniweczenia pewnych, już osiągniętych rezultatów w dziedzinie rozwoju.

Unia Europejska w dalszym ciągu angażuje się w działania mające pomóc krajom rozwijającym się zmniejszyć, a docelowo – wyeliminować ubóstwo. Aby osiągnąć ten cel, ustanowiono rozporządzenie w sprawie Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie DCI”) na lata 2007–2013, którego podstawowym i nadrzędnym celem jest zwalczanie ubóstwa w krajach i regionach partnerskich. Obejmuje on trzy kategorie programów: (i) dwustronne i regionalne programy geograficzne dotyczące współpracy z krajami Azji, Ameryki Łacińskiej, Azji Środkowej, Bliskiego Wschodu i Afryki Południowej; (ii) programy tematyczne uwzględniające takie zagadnienia, jak inwestowanie w ludzi, środowisko i zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi, między innymi energią, podmioty niepaństwowe i władze lokalne, bezpieczeństwo żywnościowe oraz migrację i azyl; oraz (iii) środki towarzyszące przeznaczone dla krajów będących producentami cukru.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie w sprawie DCI traci moc w dniu 31 grudnia 2013 r. W wyniku różnych przeglądów Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju stwierdzono, że wniośił on ogólną wartość dodaną i miał swój wkład w realizację milenijnych celów rozwoju, jednak zidentyfikowano również pewne niedociągnięcia. Nowe wyzwania, a także priorytety określone w strategii „Europa 2020” i najnowszej polityce UE na rzecz rozwoju skłoniły Komisję do przedstawienia propozycji dokonania przeglądu i dostosowania rozporządzenia w sprawie DCI zgodnie z komunikatem „Budżet z perspektywy strategii »Europa 2020«” z dnia 29 czerwca 2011 r. oraz „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian” z dnia 13 października 2011 r.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENY SKUTKÓW

Konsultacje społeczne

Komisja przeprowadziła konsultacje społeczne na temat przyszłego finansowania działań zewnętrznych UE w okresie od 26 listopada 2010 r. do 31 stycznia 2011 r. Zostały one przeprowadzone w oparciu o kwestionariusz internetowy, któremu towarzyszył dokument ramowy zatytułowany „Za pomocą jakich instrumentów UE powinna finansować działania zewnętrzne po 2013 r.?”. Na ogół respondenci w swoich odpowiedziach nie wyrażali potrzeby wprowadzenia istotnych zmian do obecnej struktury istniejących instrumentów. Niemniej jednak zwrócili uwagę na kilka kwestii, które zostały odpowiednio uwzględnione podczas opracowywania nowego rozporządzenia w sprawie DCI:

- Większość respondentów (70 %) stwierdziła, że interwencje finansowe podejmowane przez UE przyniosły znaczącą wartość dodaną. Respondenci stwierdzili, że UE powinna dobrze wykorzystać przewagę komparatywną, którą zawdzięcza swojej obecności na arenie międzynarodowej, rozległemu doświadczeniu, ponadnarodowemu charakterowi i roli jako organizacji ułatwiającej koordynację.
- Niemal wszyscy respondenci (92 %) poparli koncepcję bardziej zróżnicowanego podejścia, dostosowanego do sytuacji kraju beneficjenta, w celu zwiększenia wpływu instrumentów finansowych UE. W ten sposób rozróżnienie pomiędzy krajami beneficjentami zostanie silniej zaznaczone.
- Szerokie poparcie wśród respondentów zyskała koncepcja uzależnienia warunków pomocy od sytuacji w kraju beneficjenta w dziedzinie poszanowania praw człowieka, mniejszości, dobrych rządów i różnorodności form wyrazu kulturowego (78 %) oraz od jakości jego polityki, a także od zdolności i gotowości do wdrażania stabilnej polityki (63 %). W proponowanym rozporządzeniu uznaje się znaczenie narodowych planów rozwoju i wspólnie wypracowanych strategii UE jako podstawy do współpracy. Kładzie się w nim także nacisk na podstawowe wartości i zasady UE, a tym samym wzmacnia warunkowość i wzajemną odpowiedzialność.
- Zdecydowana większość respondentów popiera większą elastyczność w realizacji działań, w szczególności mających na celu rozwiązywanie problemów transregionalnych, którą ich zdaniem utrudniają „ograniczenia geograficzne” poszczególnych instrumentów (EFR ogranicza się do krajów AKP, Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju – do Ameryki Łacińskiej, Azji, Azji Środkowej, Bliskiego Wschodu i Afryki Południowej, a ENPI – do krajów sąsiedzkich). W proponowanym rozporządzeniu przewiduje się realizację przedsięwzięć o znaczeniu transregionalnym i grupuje się różne osie tematyczne w celu zwiększenia elastyczności i uproszczenia realizacji działań.
- Większość respondentów uznała, że wspólne planowanie i współfinansowanie z państwami członkowskimi (i ewentualnie z krajami beneficjentami) mogłoby przyczynić się do zwiększenia skuteczności i spójności działań zewnętrznych UE, uproszczenia procesu udzielania pomocy i zmniejszenia ogólnych kosztów transakcji. Ta kwestia została należyście uwzględniona w proponowanym rozporządzeniu.

Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy specjalistycznej

Komisja przeprowadziła wewnętrzny przegląd różnych sprawozdań (z ocen, audytów, badań, śródkresowych przeglądów). Podczas przeglądu zwracała uwagę na te elementy, które działały skutecznie oraz na te, które się nie sprawdziły i wyciągnęła wnioski do wykorzystania w czasie opracowania instrumentów finansowych.

W wyniku przeglądu okazało się, że obecny Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju przyczynił się do realizacji milenijnych celów rozwoju w krajach rozwijających się. Dzięki możliwym do zastosowania form wdrożenia tego instrumentu, takich jak wsparcie budżetowe i „podejście sektorowe”, stworzono warunki dla ściślejszej współpracy z krajami partnerskimi i bardziej efektywnego podziału pracy poprzez współfinansowanie z innymi darczyńcami.

Niemniej jednak podczas przeglądu zidentyfikowano kilka niedociągnięć.

- Różne obszary polityki wewnętrznej UE w coraz większym stopniu stają się częścią działań zewnętrznych UE. Zgodnie ze strategią „Europa 2020” i traktatem lizbońskim istniała potrzeba zapewnienia wzajemnego wzmocnienia działań wewnętrznych i zewnętrznych. Istniejąca struktura była nieodpowiednia, by Komisja mogła podejmować skuteczne interwencje na zadowalającą skalę. Zgrupowanie różnych osi tematycznych w jednej kategorii w znacznej mierze przyczyni się do poprawy sytuacji.
- Niektóre programy tematyczne były zbyt fragmentaryczne, by za ich pomocą można było reagować na sytuacje kryzysowe na świecie (np. kryzys związany z cenami żywności, ptasią grypą) lub wypełniać międzynarodowe zobowiązania podjęte na najwyższym szczeblu politycznym (np. w dziedzinie różnorodności biologicznej i zmiany klimatu). Do korzystania z koperty tematycznej potrzebna była zatem większa elastyczność poprzez grupowanie różnych programów tematycznych oraz umożliwienie spójniejszego i bardziej kompleksowego długoterminowego zaangażowania w proces dostarczania globalnych dóbr publicznych i reagowania na wyzwania o skali światowej, a także na różne wstrząsy, których negatywne skutki dotyczą najbiedniejszych.
- Obecne rozporządzenie w sprawie DCI obejmuje wiele krajów rozwijających się, od krajów najslabiej rozwiniętych po kraje o średniowysokich dochodach. W związku z zaznaczającym się od niedawna wzrostem różnic między krajami partnerskimi pod względem gospodarczym i społecznym oraz pojawieniem się nowych celów zaistniała konieczność lepszego różnicowania przydziału środków. W proponowanym nowym rozporządzeniu przewiduje się dalsze wytyczne dotyczące takiego różnicowania poprzez umożliwienie UE przyznawania dotacji tam, gdzie są one najbardziej potrzebne i gdzie będą miały największy wpływ. W celu dopełnienia kombinacji polityki budżetowej i monetarnej Komisja proponuje utworzenie nowego instrumentu (Instrumentu Partnerstwa), za pomocą którego można będzie realizować cele wykraczające poza sferę pomocy rozwojowej w czystej postaci.
- Wspieranie transregionalnych inicjatyw okazało się trudne z uwagi na obecną strukturę instrumentów pomocy zewnętrznej. Taka sytuacja wystąpiła szczególnie w związku z realizacją wspólnej strategii Afryka-UE. Nowe rozporządzenie w sprawie DCI stanowi lepszą podstawę prawną realizacji wspomnianej strategii.

- Przepisy obecnie obowiązującego rozporządzenia w sprawie DCI, dotyczące krajów niestabilnych i krajów znajdujących się w sytuacjach pokryzysowych, są niewystarczające: w niedostatecznym stopniu uznaje się w nich potrzebę wspierania procesów politycznych przyczyniających się do wzmocnienia praworządności i sprawowania rządów. Do reagowania na wyzwania związane z transformacją potrzebny jest zestaw rozwiązań stosowanych na poziomie krajowym, na podstawie konkretnych potrzeb i w powiązaniu ze wspólną strategią (podejście holistyczne). W nowym rozporządzeniu lepiej uwzględnia się te wyzwania i eliminuje się problem sztywnego podejścia do procesu podejmowania decyzji w sprawie przyznawania funduszy, programowania i realizacji działań.
- W obecnym rozporządzeniu w sprawie DCI uwzględnia się indykatywny przydział środków dla każdego regionu i nie przewiduje się pozostawienia nieprzydzielonych środków. W związku z tym mniejsza jest możliwość uruchamiania środków w celu reagowania na nieprzewidziane potrzeby (nowe priorytety polityczne, klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka itd.). W nowym rozporządzeniu proponuje się pozostawienie pewnej puli nieprzydzielonych środków do wykorzystania w razie konieczności podjęcia reakcji na nieprzewidziane zdarzenia.
- I wreszcie, obecny proces programowania i wdrażania Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju został oceniony jako zbyt skomplikowany. Nie zapewnia możliwości dostosowywania cyklu programowania UE do cyklu jej partnerów ani ułatwiania programowania wspólnie z państwami członkowskimi bądź wprowadzania w razie potrzeby szybkich zmian. Wszystkie te niedociągnięcia zostały bezpośrednio skorygowane w nowym rozporządzeniu w sprawie DCI.

Ocena skutków

Komisja przeprowadziła ocenę skutków, w której przeanalizowała 3 podstawowe warianty polityki: utrzymanie dotychczasowego rozporządzenia w sprawie DCI bez żadnych zmian (wariant 1) oraz dwie możliwości zmiany tego rozporządzenia, uwzględniające każdy problem zidentyfikowany w obecnym Instrumencie Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (wariant 2A i 2B).

Wariant 1 nie został przyjęty, ponieważ nie umożliwiłby rozwiązania zidentyfikowanych problemów. Wersje A i B wariantu 2 pozwolą rozwiązać te problemy w różnym stopniu, a każda z nich będzie miała szczególne polityczne i inne konsekwencje. W ocenie skutków stwierdzono, że wersja B jest lepsza, ponieważ:

- pozwala dostosować cele Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju do najnowszych trendów w polityce UE na rzecz rozwoju;
- pozwala dokonywać wyraźnego rozróżnienia między krajami partnerskimi;
- pozwala uwzględnić kwestie dobrych rządów, demokracji, praw człowieka i praworządności w procesie udzielania unijnej pomocy;
- ułatwia realizację wspólnej strategii Afryka-UE;

- umożliwia usprawnienie programów tematycznych w celu zapewnienia niezbędnej elastyczności;
- zapewnia elastyczne mechanizmy w celu ułatwienia skuteczniejszego reagowania przez UE na szybko zmieniające się okoliczności w państwach znajdujących się w sytuacji kryzysowej, pokryzysowej i niestabilności;
- pozwala zwiększyć elastyczność w przyznawaniu funduszy; oraz
- umożliwia poprawę skuteczności unijnej pomocy poprzez uproszczenie i uelastycznienie procedur programowania i realizacji działań, ułatwienie wspólnego programowania i dostosowanie unijnej pomocy do cykli programowania krajów partnerskich.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

W części piątej tytuł III rozdział 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ustanawia się ramy prawne współpracy z krajami i regionami partnerskimi. Proponowane rozporządzenie w sprawie DCI, którego podstawą jest w szczególności art. 209 ust. 1 Traktatu, jest przedstawione przez Komisję zgodnie z procedurą określoną w art. 294. Ogólne ramy polityki, kierunki i najważniejsze wskazówki dotyczące wprowadzania w życie niniejszego rozporządzenia zostały określone we wspólnym oświadczeniu Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich, zebranych w ramach Rady, Parlamentu Europejskiego i Komisji, w sprawie polityki rozwojowej Unii Europejskiej: „Konsensus Europejski” z dnia 20 grudnia 2005 r. oraz w komunikacie z dnia 13 października 2011 r. „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian”; stanowią je również wszelkie przyszłe komunikaty określające podstawowe kierunki i zasady unijnej polityki na rzecz rozwoju, wynikające z nich konkluzje, a także dokumenty wprowadzające zmiany.

Unia Europejska, dzięki swojej wyjątkowej bezstronności, ma warunki do udzielania części unijnej pomocy zewnętrznej w imieniu państw członkowskich i wspólnie z nimi; ma też zapewnioną większą wiarygodność w krajach, w których podejmuje działania. Wiele państw członkowskich nie ma możliwości lub woli tworzenia globalnych instrumentów zewnętrznych. Interwencja na szczeblu UE jest zatem najlepszym sposobem na promowanie ogólnych interesów i wartości UE na całym świecie i zapewnienie jej obecności na arenie międzynarodowej. Unia Europejska, której 27 państw członkowskich działa w ramach wspólnej polityki i wspólnych strategii, dysponuje masą krytyczną umożliwiającą reagowanie na wyzwania o globalnym wymiarze, w szczególności w odniesieniu do realizacji milenijnych celów rozwoju. Jako że cele proponowanego rozporządzenia nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez same państwa członkowskie i ze względu na skalę i zasięg działań mogą być lepiej realizowane na poziomie UE, Unia może przyjąć środki, zgodnie z zasadą pomocniczości ustanowioną w art. 5 Traktatu.

Proponowane nowe rozporządzenie pozwala również wzmocnić zdolność koordynacji i ułatwia programowanie wspólnie z państwami członkowskimi, a także zapewnia efektywny podział pracy i skuteczne udzielanie pomocy. Polityka UE na rzecz rozwoju oraz polityka państw członkowskich w tej dziedzinie muszą się wzajemnie uzupełniać i wzmacniać. W tym celu unijna pomoc powinna koncentrować się tam, gdzie może mieć największy wpływ, przy uwzględnieniu możliwości działania w skali globalnej i reagowania na wyzwania światowe.

Zgodnie z zasadą proporcjonalności, ustanowioną w art. 5 Traktatu, proponowane nowe rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia jego celów.

Proponowane nowe rozporządzenie będzie obowiązywać z uwzględnieniem zewnętrznego wymiaru priorytetów polityki sektorowej UE, zapewniając koordynację i wzmacniając synergie, zgodnie z celami ustalonymi w rozporządzeniu oraz wyżej wspomnianymi ramami polityki i ramami prawnymi.

4. WPLYW NA BUDŻET

Komisja proponuje przeznaczyć 96 mld euro na instrumenty działań zewnętrznych na lata 2014–2020¹. Proponowany przydział środków na DCI wynosi 23 294,7 mln euro. Orientacyjne roczne zobowiązania budżetowe w związku z DCI podano w tabeli poniżej. Indykatywne przydziały finansowe według poszczególnych programów DCI podano w załączniku VII do niniejszego rozporządzenia. Planuje się, że nie mniej niż 50 % środków przyznanych na program zapewniania globalnych dóbr publicznych i reagowania na wyzwania o skali światowej przeznaczy się na działania związane ze zmianą klimatu i ochroną środowiska², a co najmniej 20 % na przedsięwzięcia na rzecz włączenia i rozwoju społecznego. Zgodnie z komunikatem „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian”, przewiduje się utrzymanie wsparcia na rzecz włączenia i rozwoju społecznego na poziomie co najmniej 20 % unijnej pomocy rozwojowej. I wreszcie, niniejsze rozporządzenie ma się przyczynić do osiągnięcia celu, którym jest – zgodnie z komunikatem Komisji „Budżet z perspektywy strategii »Europa 2020«” – przeznaczenie w budżecie UE co najmniej 20 % na działania w dziedzinie klimatu i związane z przekształcaniem społeczeństwa Europy w społeczeństwo niskoemisyjne i odporne na zmianę klimatu.

Aby zapewnić przewidywalność, udostępnione zostanie finansowanie działalności w zakresie kształcenia wyższego w państwach trzecich w kontekście programu „Erasmus dla wszystkich”, zgodnie z celami działań zewnętrznych UE poprzez 2 wieloletnie alokacje pokrywające jedynie odpowiednio pierwsze 4 lata i pozostałe 3 lata. Finansowanie to odzwierciedlone będzie w wieloletnim programowaniu indykatywnym DCI zgodnie z określonymi potrzebami i priorytetami państw, których to dotyczy. Alokacje mogą podlegać zmianie w przypadku poważnych nieprzewidzianych okoliczności lub ważnych zmian politycznych, zgodnie z priorytetami UE dotyczącymi działań zewnętrznych. Do wykorzystania tych funduszy zastosowanie mieć będą przepisy rozporządzenia UE nr [--], „Erasmus dla wszystkich” Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program „Erasmus dla wszystkich”³.

Instrument Finansowania	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014-2020
Współpracy na rzecz Rozwoju*	2 716,7	2 903.1	3 100.3	3 308.7	3 525.3	3 751.7	3 989	23 294.7

¹ EFR, Fundusz na rzecz Klimatu i Różnorodności Biologicznej na Świecie i rezerwę na pomoc nadzwyczajną traktuje się tu dodatkowo i te instrumenty pozostają poza budżetem UE.

² Działania w dziedzinie energetyki zgodne ze zrównoważonym rozwojem stanowiąc będą jeden z kluczowych obszarów w wydatkach związanych ze zmianą klimatu. Podobnie w świetle kluczowej roli, jaką prawidłowe usługi ekosystemowe odgrywają w produkcji żywności, różnorodność biologiczna, zwłaszcza w przypadku, gdy przyczynia się do odporności na zmianę klimatu, będzie jednym z kluczowych obszarów w dziedzinie bezpieczeństwa żywnościowego oraz zrównoważonego rolnictwa.

³ Dz.U. L ...

*Według obecnych cen w mln EUR

5. GŁÓWNE ELEMENTY

Uproszczenie

Priorytetem dla Komisji w związku z niniejszym nowym rozporządzeniem, tak jak w innych programach w kontekście wieloletnich ram finansowych, jest uproszczenie środowiska regulacyjnego i ułatwienie dostępu do unijnej pomocy krajom i regionom partnerskim, organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, MŚP itd., w zakresie, w jakim przyczyniają się one do realizacji celów tego rozporządzenia.

Instrumenty działań zewnętrznych zostaną uproszczone poprzez precyzyjniejsze zdefiniowanie i ograniczenie wzajemnego nakładania się, tak aby każdy z nich można było powiązać z wyraźnie określonymi celami polityki.

Uproszczenie i zmniejszenie kosztów transakcji dla krajów i regionów partnerskich zostanie osiągnięte także poprzez elastyczne procedury programowania pozwalające na stosowanie zasad skuteczności pomocy. Na przykład Unia może dostosować się do narodowych planów rozwoju krajów partnerskich, eliminując w ten sposób konieczność negocjowania przez kraje partnerskie unijnych dokumentów strategicznych przyjmowanych przez Komisję i umożliwiając przeprowadzenie bardziej ukierunkowanej analizy, która może być włączona do wieloletniego dokumentu programowego. Istnieje również możliwość wzmocnienia koordynacji działań darczyńców i podziału pracy poprzez programowanie wspólnie z państwami członkowskimi.

Przepisy wykonawcze zawarte są w rozporządzeniu (UE) nr [--] Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia [--] ustanawiającym wspólne zasady i procedury wdrażania unijnych instrumentów działań zewnętrznych.

Różnicowanie

Zróznicowane podejście przedstawione w komunikacie zatytułowanym „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju - Program działań na rzecz zmian” ma na celu zwiększenie wpływu unijnej współpracy na rzecz rozwoju poprzez skoncentrowanie jej zasobów tam, gdzie są one najbardziej potrzebne dla ograniczania ubóstwa i gdzie mogłyby mieć największy wpływ. Program należy realizować po pierwsze w kategoriach kwalifikowalności do programów dwustronnej współpracy na rzecz rozwoju, a po drugie w kategoriach przyznania pomocy.

Zasadniczo kraje o dochodach wysokich, średnio-wysokich i inne duże kraje o średnich dochodach, które podążają drogą zrównoważonego rozwoju lub mają dostęp do znacznych zasobów krajowych i zewnętrznych przeznaczonych na finansowanie ich własnych strategii rozwoju, nie kwalifikowałyby się już do programów pomocy dwustronnej. Świat się rozwija: sporządzona przez OECD/DAC lista odbiorców oficjalnej pomocy rozwojowej (zmieniona w 2011 r.) pokazuje, że ponad 20 krajów awansowało z kategorii niskich dochodów do średnich dochodów lub z kategorii średnio-niskich dochodów do średnio-wysokich w oparciu o DNB na osobę. Jest to oczywiście tylko jeden ze wskaźników i w stosowaniu zasady różnicowania przydziałów pomocy należy również brać pod uwagę rozwój społeczny, zależność od pomocy i inne aspekty, w tym dynamikę procesu rozwoju.

Zwłaszcza wiele krajów o średnich dochodach odgrywa nową, coraz większą rolę na poziomie regionalnym lub globalnym. Unia Europejska powinna zatem dostosować charakter naszych stosunków z tymi krajami, łącznie z priorytetami i instrumentami współpracy. Nie powinno to doprowadzić do osłabienia naszych stosunków, lecz raczej do unowocześnienia zestawu instrumentów. Unia Europejska powinna angażować się w nowe partnerstwa z krajami, które przestają się kwalifikować do programów pomocy dwustronnej, przede wszystkim w oparciu o programy regionalne i tematyczne w ramach nowego DCI, tematyczne instrumenty finansowania działań zewnętrznych UE i nowy Instrument Partnerstwa.

Akty delegowane

Proponuje się zwiększenie elastyczności w drodze stosowania aktów delegowanych zgodnie z art. 290 Traktatu, aby umożliwić wprowadzanie zmian niektórych – innych niż istotne – elementów rozporządzenia, które mają wpływ na przyszłe programowanie (np. załączników dotyczących kwalifikujących się krajów, obszarów współpracy i indykatywnego przydziału środków finansowych na dany program na lata 2014–2020).

Szczegółowe wyjaśnienie

Ta część zawiera szczegółowe wyjaśnienie głównych koncepcji nowego rozporządzenia w sprawie DCI, leżących u podstaw każdego z proponowanych artykułów.

(0) Przedmiot i zakres (art. 1 tytuł I)

Jedyna proponowana zmiana w art. 1 polega na włączeniu programu panafrykańskiego w zakres rozporządzenia.

W ten sposób rozporządzenie obejmuje wszystkie rozwijające się kraje, terytoria i regiony, z wyjątkiem krajów kwalifikujących się do korzystania z instrumentu przedakcesyjnego.

(1) Cele i zasady ogólne (tytuł II) – art. 2 i 3

Artykuł 2 (Cele i kryteria kwalifikowalności) określa podstawowe i nadrzędne cele rozporządzenia oraz cechy unijnych programów geograficznych i tematycznych w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju. Cele te są zgodne z art. 208 Traktatu oraz wyżej wymienionym komunikatem Komisji „Budżet z perspektywy strategii »Europa 2020«” i komunikatem „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian”.

W tym artykule przewiduje się wspieranie wszelkich form współpracy z krajami rozwijającymi się. Ustanawia się w nim wymóg spełnienia kryteriów oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA), określonych przez OECD/DAC, z zastrzeżeniem ewentualnych wyjątków w przypadku programów tematycznych i panafrykańskich. W programach tych przewiduje się 10% margines elastyczności w przypadku działań niewchodzących w skład oficjalnej pomocy rozwojowej na pokrycie wydatków, które, jakkolwiek ściśle rzecz biorąc nie stanowią części oficjalnej pomocy rozwojowej, mogą być jednak wymagane do właściwego wykonania działań w ramach tych programów.

Artykuł 3 (Zasady ogólne) zawiera główne zasady wprowadzania w życie rozporządzenia, zgodnie z którymi szczególną uwagę zwraca się na demokrację, poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności oraz praworządność; stosuje się zróżnicowane podejście do krajów partnerskich, przy uwzględnieniu ich potrzeb, możliwości i zdolności, zobowiązań

i osiąganych wyników, a także potencjalnego wpływu unijnej pomocy; zwraca się uwagę na kluczowe zagadnienia przekrojowe (np. równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet); na zapewnianie większej spójności z innymi obszarami działań zewnętrznych Unii; na poprawę koordynacji działań z państwami członkowskimi i innymi darczyńcami dwustronnymi lub wielostronnymi oraz na proces rozwoju prowadzony przez kraj i region partnerski zgodnie z zasadą wzajemnej odpowiedzialności, w drodze stosowania otwartego i partycypacyjnego podejścia do kwestii rozwoju oraz za pomocą skutecznych i innowacyjnych form i instrumentów współpracy, zgodnie z najlepszymi praktykami OECD/DAC – i tym samym wnosi się wkład na rzecz poprawy skuteczności pomocy oraz ograniczania nakładania się i dublowania działań.

(2) Programy geograficzne i tematyczne (tytuł III) – art. 4 do 9

Artykuł 4 (Wprowadzanie w życie unijnej pomocy) zawiera opis rodzajów programów, w ramach których będzie udzielana unijna pomoc.

Artykuł 5 (Programy geograficzne) obejmuje możliwe obszary współpracy i dokonuje się w nim rozróżnienia między współpracą regionalną a dwustronną. Zastosowanie będzie miała zasada różnicowania przydziałów pomocy, określona w art. 3. W związku z tym dwustronna pomoc na rzecz rozwoju byłaby udzielana tym krajom partnerskim, które jej najbardziej potrzebują i nie mają niezbędnej zdolności finansowej umożliwiającej im działanie na rzecz własnego rozwoju. Ponadto przy stosowaniu zasady różnicowania przydziałów pomocy bierze się pod uwagę potencjalny wpływ unijnej pomocy w krajach partnerskich. Kraje partnerskie, które korzystają z dwustronnej pomocy na rzecz rozwoju, są wymienione w załączniku III. Załącznik ten nie obejmuje krajów, które „przestały się kwalifikować” na podstawie następujących kryteriów: kraje partnerskie, których PKB stanowi ponad 1 % światowego PKB lub kraje o średnio-wysokich dochodach, zgodnie z opracowaną przez OECD/DAC listą odbiorców oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) są zasadniczo wykluczone; niemniej jednak w związku z ich potrzebami i możliwościami stosuje się dodatkowe kryteria, takie jak wskaźnik rozwoju społecznego, wskaźnik wrażliwości ekonomicznej czy zależność od pomocy, jak również wzrost gospodarczy i bezpośrednie inwestycje zagraniczne. Pod uwagę bierze się również wiarygodność dostępnych danych.

Jednakże wszystkie kraje partnerskie, wymienione w załączniku I, mogą nadal korzystać z programów regionalnych i tematycznych.

W rozporządzeniu nie ogranicza się obszarów współpracy UE ani jej interwencji. Każdy wykaz takich obszarów ma jedynie charakter przykładowy. Obszary działania można wybierać, ponieważ mają one istotne znaczenie dla realizacji celów określonych w Traktacie, wypełniania międzynarodowych obowiązków i zobowiązań UE lub realizacji konkretnych celów przewidzianych w umowach z krajami i regionami partnerskimi. Niemniej jednak należy je proponować w odniesieniu do celu UE, jakim jest koncentracja pomocy, w celu zagwarantowania, że polityka UE i polityka państw członkowskich będą się wzajemnie uzupełniać zgodnie z wymogiem ustanowionym w art. 208 Traktatu⁴ oraz w świetle komunikatów Komisji (w szczególności komunikatu Komisji „Program działań na rzecz zmian”) i odpowiednich rezolucji Rady i Parlamentu.

---

⁴ „Polityka Unii i polityka Państw Członkowskich w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju uzupełniają się i wzmacniają wzajemnie” (art. 208).

Artykuł 6 (Programy tematyczne) obejmuje programy tematyczne, których ogólne cele i zakres będą spójne z ogólnym celem i zakresem niniejszego rozporządzenia, a także warunki, na jakich te programy tematyczne będą realizowane.

Artykuł 7 (Globalne dobra publiczne i wyzwania o skali światowej) zawiera opis programu tematycznego „Globalne dobra publiczne i wyzwania o skali światowej”, który w sposób elastyczny i przekrojowy będzie się koncentrował na głównych globalnych dobrach i wyzwaniach o skali światowej. Najważniejsze obszary działań, które będą realizowane w ramach tego programu, zostały określone w załączniku V i są to między innymi działania w dziedzinie ochrony środowiska i zwalczania zmiany klimatu, zrównoważonej energii⁵, rozwoju społecznego (z uwzględnieniem zdrowia, edukacji, równouprawnienia płci, miejsc pracy, umiejętności, ochrony socjalnej i włączenia społecznego, jak również aspektów związanych z rozwojem gospodarczym, takich jak wzrost, zatrudnienie, handel i angażowanie sektora prywatnego) bezpieczeństwa żywnościowego oraz migracji i azylu. Ten program tematyczny umożliwi podejmowanie szybkiej reakcji na nieprzewidziane zdarzenia i sytuacje kryzysowe o skali światowej (np. kryzys cen żywności, ptasia grypa). Przyczyni się on do ograniczenia fragmentacji w dziedzinie unijnej współpracy na rzecz rozwoju i pozwoli na odpowiednie wzmocnienie i zapewnienie spójności działań wewnętrznych i zewnętrznych.

Artykuł 8 (Organizacje społeczeństwa obywatelskiego i władze lokalne) zawiera opis programu tematycznego dotyczącego organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych, który opiera się na dotychczasowym programie dla podmiotów niepaństwowych i władz lokalnych. Cel tego programu został bardziej precyzyjnie określony, przy czym zwrócono większą uwagę na rozwój potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych. W ramach programu będzie się wspierać inicjatywy na rzecz społeczeństwa obywatelskiego sprzyjającego włączeniu społecznemu i jego upodmiotowieniu, a także władze lokalne oraz działania związane ze zwiększaniem świadomości i mobilizacją w kwestiach związanych z rozwojem, a także służące wzmocnieniu zdolności do dialogu politycznego w sprawach dotyczących rozwoju.

Artykuł 9 (Program panafrkański) zawiera opis programu panafrkańskiego, który jest opracowywany w celu realizacji wspólnej strategii Afryka-UE (JAES). Program ten będzie komplementarny i spójny z innymi instrumentami finansowymi, w szczególności z Europejskim Instrumentem Sąsiedztwa (ENI), Europejskim Funduszem Rozwoju (EFR) i programami tematycznymi w ramach DCI. ENI i EFR koncentrują się na interwencjach na poziomie regionalnym lub krajowym w Afryce, program panafrkański natomiast jest wykorzystywany do udzielania szczególnego wsparcia na rzecz celów JAES, a zwłaszcza wsparcia dla działań o charakterze transregionalnym, kontynentalnym i transkontynentalnym, jak również stosownych inicjatyw JAES na arenie światowej. Program panafrkański będzie przebiegał w ścisłej współpracy/współdziałaniu z innymi instrumentami i będzie się koncentrował na konkretnych inicjatywach uzgodnionych w ramach JAES i jej planów działania, na które nie można pozyskać środków z innych źródeł finansowania, co będzie gwarantowało konieczną spójność i synergii oraz pozwoli zapobiec dublowaniu i nakładaniu się działań.

(3) Programowanie i przydział środków finansowych (tytuł IV) – art. 10 do 14

---

⁵ W sprawie bezpieczeństwa dostaw energii i współpracy międzynarodowej zob. komunikat z dnia 7 września 2011 r. „Polityka energetyczna UE: stosunki z partnerami spoza UE” – KOM(2011) 539.

Artykuł 10 (Ramy ogólne programowania i przydziału środków finansowych) ustanawia ogólne ramy tworzenia programów geograficznych i tematycznych, jak również przyznawania środków na podstawie niniejszego rozporządzenia. Do tych celów stosowane będą kryteria przydziału określone w art. 3 ust. 2. Państwa członkowskie będą w pełni angażowane w proces programowania, w związku z potrzebą zapewnienia synergii i komplementarności ich działań oraz działań Unii. W procesie konsultacji będą również uczestniczyć inni darczyńcy i partnerzy w dziedzinie rozwoju, jak i przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego oraz władz lokalnych i regionalnych.

W ust. 4 przewiduje się pozostawienie pewnej puli środków nieprzydzielonych w celu zwiększenia elastyczności instrumentu i zapewnienia możliwości reagowania na nieprzewidziane zdarzenia (nowe priorytety polityczne, klęski żywiołowe lub katastrofy spowodowane przez człowieka itd.).

Artykuł 11 (Dokumenty programowe programów geograficznych) zawiera wymóg i zasady sporządzania dokumentów strategicznych dla krajów i regionów otrzymujących indykatywny przydział środków na mocy niniejszego rozporządzenia oraz opracowywanych na ich podstawie wieloletnich programów indykatywnych. W artykule tym określa się również wyjątki, w przypadku których dokument strategiczny nie musi być opracowany, w celu uproszczenia procesu programowania i sprzyjania programowaniu wspólnie z państwami członkowskimi oraz dostosowania do narodowych programów krajów rozwijających się.

W celu zapewnienia odpowiedzialności krajów za proces oraz przestrzegania zasad skuteczności pomocy dokumenty strategiczne będą sporządzane w oparciu o dialog z krajami i regionami partnerskimi, z odpowiednim udziałem przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego oraz władz regionalnych i lokalnych. Państwa członkowskie i inni darczyńcy będą uczestniczyć zgodnie z art. 10 ust. 3.

W artykule tym przewiduje się również możliwość posiadania wspólnego dokumentu ramowego, w którym zostałyby określona kompleksowa strategia Unii, obejmująca politykę na rzecz rozwoju.

Opracowane wieloletnie programy indykatywne mogą opierać się na dowolnych dokumentach programowych określonych w tym artykule, poza przypadkami, gdy łączna kwota przyznanych środków nie przekracza 30 mln EUR. Wieloletnie programy indykatywne można dostosować na podstawie przeglądów śródkresowych lub przeglądów ad hoc, dotychczas zrealizowanych celów, a także w świetle nowo zidentyfikowanych potrzeb, na przykład związanych z sytuacją kryzysową, pokryzysową i niestabilności.

Artykuł 12 (Programowanie dla krajów znajdujących się w sytuacji kryzysowej, pokryzysowej i niestabilności) podkreśla szczególne potrzeby i okoliczności w krajach znajdujących się w sytuacji kryzysowej, pokryzysowej i niestabilności, które należy brać pod uwagę przy sporządzaniu wszystkich dokumentów programowych. W art. 12 ust. 2 zwraca się uwagę na ewentualną potrzebę podjęcia szybkiej reakcji w takich krajach i przewiduje się specjalną procedurę (komitetową *ex post*, art. 14 ust. 3) w przypadku przeglądu ad hoc dokumentu strategicznego i wieloletniego programu indykatywnego.

Artykuł 13 (Dokumenty programowe programów tematycznych) zawiera opis wymogów i procedury sporządzania tematycznych dokumentów programowych. W tym artykule przewiduje się możliwość przeprowadzenia w razie potrzeby przeglądu śródkresowego lub ad hoc.

Artykuł 14 (Zatwierdzanie dokumentów strategicznych i przyjmowanie wieloletnich programów indykatywnych) przewiduje, że wieloletnie dokumenty programowe (tj. dokumenty strategiczne i wieloletnie programy indykatywne dla krajów i regionów partnerskich oraz tematyczne dokumenty strategiczne) będą przyjmowane przez Komisję po uzyskaniu opinii komitetu składającego się z przedstawicieli państw członkowskich i kierowanego przez przedstawiciela Komisji (komitetu powoływanego na mocy art. 24 niniejszego rozporządzenia).

W artykule tym przewiduje się również uproszczenie i uelastycznienie zasad w sprawach, w przypadku których można zastosować odstępstwa od standardowych procedur komitologii (np. procedura komitologii nie będzie stosowana przy wprowadzaniu dostosowań technicznych ani przy niewielkich zmianach ogólnej kwoty przyznanych środków) oraz w przypadkach, w których procedury komitologii mogą być stosowane po przyjęciu i wdrożeniu zmian wprowadzonych przez Komisję (np. w sytuacjach kryzysowych, pokryzysowych i niestabilności lub zagrożenia dla demokracji i praw człowieka).

(4) Przepisy końcowe (tytuł V) – art. 15 do 22

W celu zapewnienia większej spójności i efektywności unijnej pomocy Unii, w szczególności w celu zapobiegania dzieleniu programów między kilka instrumentów, w **artykule 15 (Udział państwa trzeciego niekwalifikującego się na mocy niniejszego rozporządzenia)** przewiduje się możliwość rozszerzenia zakresu kwalifikowalności ustanowionego w niniejszym rozporządzeniu i uwzględnienia wszystkich państw trzecich, terytoriów i regionów, jeżeli w ten sposób zapewni się wkład w realizację ogólnych celów rozporządzenia.

Artykuł 16 (Zawieszenie pomocy) ustanawia procedurę stosowaną w razie nieprzestrzegania zasad określonych w tytule II i przewiduje ewentualność zawieszenia pomocy zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuły 17 i 18 (Przekazanie uprawnień Komisji) przewidują możliwość powierzenia Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych w celu zmiany lub uzupełnienia załączników I do VI(I) do niniejszego rozporządzenia. Artykuł 28 zawiera opis cech i procedur takiego przekazania uprawnień. Parlament Europejski i Rada zostaną powiadomione równocześnie i niezwłocznie o przyjęciu przez Komisję takiego aktu delegowanego, a akt wchodzi w życie tylko wtedy, gdy obie te instytucje nie wyrażą sprzeciwu w terminie 2 miesięcy (istnieje możliwość przedłużenia tego terminu o kolejne 2 miesiące) od dnia powiadomienia.

Artykuł 19 (Komitet) ustanawia odpowiedni komitet wspierający Komisję we wprowadzaniu w życie niniejszego rozporządzenia⁶.

Artykuł 20 (Przepisy finansowe) określa finansową kwotę referencyjną na wprowadzenie w życie niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 21 (Europejska Służba Działań Zewnętrznych) zawiera przepis stanowiący, że niniejsze rozporządzenie ma być stosowane zgodnie z decyzją Rady określającą organizację i

---

⁶ Rozporządzenie (UE) nr 182/2011.

zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych⁷, w szczególności z jej art. 9.

Artykuł 22 (Wejście w życie) przewiduje wejście w życie niniejszego rozporządzenia i jego zastosowanie od dnia 1 stycznia 2014 r.; nie ustanawia się w nim daty utraty mocy rozporządzenia.

---

⁷ Decyzja Rady (UE) 2010/427.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
ustanawiające Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 209 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Niniejsze rozporządzenie ustanawia jeden z instrumentów służących bezpośredniemu wspieraniu polityki zewnętrznej Unii Europejskiej. Zastąpi ono rozporządzenie Parlamentu i Rady nr 1605/2006 z dnia 18 grudnia 2006 r. ustanawiające Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju⁸, które traci moc w dniu 31 grudnia 2013 r.
- (2) Walka z ubóstwem nadal pozostaje podstawowym celem polityki Unii Europejskiej na rzecz rozwoju, zgodnie z tytułem V rozdział 1 Traktatu o Unii Europejskiej i tytułem III rozdział 1 część piąta Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, i zgodnie z milenijnymi celami rozwoju (MCR)⁹ lub innymi celami przyjętymi przez Unię i jej państwa członkowskie.
- (3) Ogólne ramy polityki, kierunki i najważniejsze wskazówki dotyczące wprowadzania w życie niniejszego rozporządzenia zostały określone w dokumencie dotyczącym polityki rozwojowej Unii Europejskiej, zatytułowanym „Konsensus Europejski”¹⁰, w komunikatach Komisji „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian”¹¹ oraz „Przyszłe podejście do wsparcia budżetowego UE na rzecz państw trzecich”¹²; stanowią je również wszelkie przyszłe komunikaty

---

⁸ Dz.U. L 378 z 27.12.2006, s. 41–71.

⁹ Deklaracja milenijna Narodów Zjednoczonych, rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 18 września 2000 r.

¹⁰ Wspólne oświadczenie Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich, zebranych w ramach Rady, Parlamentu Europejskiego i Komisji, w sprawie polityki rozwojowej Unii Europejskiej pt. „Konsensus Europejski”, Dz.U. C 46 z 24.2.2006, s. 1:

¹¹ Komunikat z dnia 13 października 2011 r., jeszcze nieopublikowany w Dz.U.

¹² Komunikat z dnia 13 października 2011 r., jeszcze nieopublikowany w Dz.U.

określające podstawowe kierunki i zasady unijnej polityki na rzecz rozwoju oraz wynikające z nich konkluzje.

- (4) Unia opiera się na wartościach takich jak demokracja, praworządność, powszechność, niepodzielność oraz poszanowanie praw człowieka, poszanowanie podstawowych wolności i godności ludzkiej, a także na zasadach równości i solidarności oraz poszanowaniu Karty Narodów Zjednoczonych i prawa międzynarodowego. Dąży – poprzez dialog i współpracę – do rozwijania i umacniania zaangażowania w przestrzeganie tych wartości w krajach i regionach partnerskich.
- (5) Unia dąży również do zachowania spójności z innymi obszarami swoich działań zewnętrznych. Zapewnić ją należy na etapie tworzenia unijnej polityki współpracy na rzecz rozwoju, planowania strategii i programowania, a także realizacji działań.
- (6) Skuteczniejsza pomoc, większa komplementarność oraz lepsza harmonizacja, dostosowanie i koordynacja procedur zarówno między Unią a jej państwami członkowskimi, jak i w relacjach z innymi darczyńcami oraz partnerami w dziedzinie rozwoju mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia spójności i adekwatności pomocy i jednocześnie dla zmniejszenia kosztów ponoszonych przez kraje partnerskie. Unia, poprzez swoją politykę na rzecz rozwoju, zobowiązała się do realizacji tych wniosków sformułowanych w deklaracji w sprawie skuteczności pomocy, przyjętej podczas forum wysokiego szczebla w sprawie skuteczności pomocy w dniu 2 marca 2005 r. w Paryżu, planu działania z Akry, przyjętego w dniu 4 września 2008 r. i deklaracji przyjętej następnie w Pusanie w dniu 1 grudnia 2011 r. Należy wzmocnić cel polegający na wspólnym programowaniu przez Unię i jej państwa członkowskie. Zobowiązania te doprowadziły do przyjęcia przez Radę i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie kilku konkluzji, między innymi dotyczących kodeksu postępowania UE w sprawie komplementarności i podziału pracy w polityce na rzecz rozwoju¹³ oraz ram operacyjnych w sprawie skuteczności pomocy¹⁴.
- (7) Unijna pomoc powinna służyć wspieraniu wspólnej strategii Afryka-UE¹⁵ i wynikających z niej planów działań, które stanowią ramy dla szerokiej i korzystnej dla obu stron współpracy w ramach strategicznego partnerstwa charakteryzującego się dążeniem do realizacji wspólnych celów na zasadach równorzędności.
- (8) Unia i państwa członkowskie powinny poprawić spójność i komplementarność swojej polityki współpracy na rzecz rozwoju, w szczególności poprzez reagowanie na priorytetowe potrzeby krajów i regionów partnerskich na poziomie krajowym i regionalnym. W celu zapewnienia wzajemnej komplementarności i wzmocnienia unijnej polityki współpracy na rzecz rozwoju i polityki państw członkowskich w tej dziedzinie należy przewidzieć wspólne procedury programowania, które powinny być stosowane zawsze, gdy jest to możliwe i właściwe.

---

¹³ Konkluzje Rady z dnia 15 maja 2007 r. dotyczące unijnego kodeksu postępowania w sprawie komplementarności i podziału pracy w ramach polityki na rzecz rozwoju (dok. 9558/07).

¹⁴ Konkluzje Rady z dnia 17 listopada 2009 r. w sprawie ram działania na rzecz skuteczności pomocy (dok. 15912/09), tekst rozszerzony i ujednoczony z dnia 11 stycznia 2011 r. (dok. 18239/10).

¹⁵ STRATEGICZNE PARTNERSTWO MIĘDZY AFRYKĄ A UE, wspólna strategia Afryka-UE, przyjęta podczas szczytu w Lizbonie w dniu 9 grudnia 2007 r.

- (9) Kierunek unijnej polityki współpracy na rzecz rozwoju oraz działań międzynarodowych wytyczają milenijne cele rozwoju (MCR) – takie jak wyeliminowanie skrajnego ubóstwa i głodu – w tym wszelkie zmiany do nich, oraz cele i zasady w zakresie rozwoju, uznane przez Unię i jej państwa członkowskie w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) i innych organizacji międzynarodowych odpowiedzialnych za współpracę na rzecz rozwoju.
- (10) Unia powinna propagować kompleksowe podejście do reagowania w sytuacjach kryzysowych, w przypadku katastrof, konfliktów i niestabilności, a także w okresach przejściowych. Jego podstawę powinny stanowić w szczególności konkluzje Rady w sprawie bezpieczeństwa i rozwoju¹⁶ w sprawie reakcji UE na niestabilne sytuacje¹⁷ i w sprawie zapobiegania konfliktom¹⁸, a także wszelkie odpowiednie konkluzje przyjmowane w przyszłości. W ten sposób powinien zostać zapewniony odpowiedni zestaw różnorodnych metod, rozwiązań i instrumentów, w szczególności poprzez zachowanie właściwej równowagi między podejściami zorientowanymi na kwestie bezpieczeństwa, rozwoju i humanitarne, a także poprzez powiązanie krótkoterminowych reakcji z długoterminowym wsparciem.
- (11) Unijną pomoc należy ukierunkowywać na dziedziny, w których ma ona większy wpływ, biorąc pod uwagę zdolność UE do działania na skalę globalną i reagowania na globalne wyzwania, takie jak likwidacja ubóstwa, wspieranie zrównoważonego rozwoju i włączenia społecznego oraz propagowanie demokracji, dobrego rządzenia, praw człowieka i praworządności na całym świecie, a także jej długoterminowe i przewidywalne zaangażowanie w udzielanie pomocy na rzecz rozwoju i jej rolę w koordynowaniu działań z jej państwami członkowskimi. Żeby osiągnąć taki wpływ, należy stosować – nie tylko na poziomie alokacji funduszy, ale także na poziomie programowania – zasadę zróżnicowania przydziału pomocy w celu zapewnienia dwustronnej współpracy w dziedzinie rozwoju z najbardziej potrzebującymi krajami partnerskimi, między innymi z państwami niestabilnymi i znajdującymi się w bardzo trudnej sytuacji, a także mającymi ograniczone możliwości dostępu do innych źródeł środków finansowych na wspieranie własnego rozwoju, uwzględniając potencjalny wpływ unijnej pomocy w krajach partnerskich. W związku z tym dwustronne programowanie dotyczyłoby takich krajów przy zastosowaniu obiektywnych kryteriów uwzględniających potrzeby i możliwości tych państw, a także skutki pomocy ze strony UE.
- (12) Niniejsze rozporządzenie powinno zapewniać skuteczne ramy programowania pozwalające na zwiększenie spójności między poszczególnymi obszarami polityki Unii za pomocą wspólnego dokumentu ramowego stanowiącego podstawę programowania. Powinno ono umożliwić osiągnięcie pełnej zgodności z krajami i regionami partnerskimi poprzez działanie, w stosownych przypadkach, w oparciu o narodowe plany rozwoju lub podobne kompleksowe dokumenty dotyczące rozwoju oraz dążenie do lepszej koordynacji działań darczyńców, w szczególności Unii i jej państw członkowskich, dzięki wspólnemu programowaniu.

---

¹⁶ Bezpieczeństwo i rozwój – Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie, z dnia 20 listopada 2007 r. (dok. 15097/07).

¹⁷ Reakcja UE na niestabilne sytuacje – Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie, z dnia 20 listopada 2007 r. (dok. 11518/07).

¹⁸ Konkluzje Rady w sprawie zapobiegania konfliktom, 3101. posiedzenie Rady do Spraw Zagranicznych, Luksemburg, 20 czerwca 2011 r.

- (13) Jako że cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać w wystarczającym stopniu osiągnięte przez państwa członkowskie, a ze względu na skalę działania mogą być lepiej zrealizowane na poziomie unijnym, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności, określonymi w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, ustanowioną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia powyższych celów.
- (14) W zglobalizowanym świecie unijna polityka wewnętrzna w różnych dziedzinach, takich jak środowisko, zmiana klimatu, zatrudnienie (w tym godna praca dla wszystkich), równość płci, energetyka, gospodarka wodna, transport, zdrowie, edukacja, wymiar sprawiedliwości i bezpieczeństwo, badania i innowacje, społeczeństwo informacyjne, migracja, rolnictwo i rybołówstwo, w coraz większym stopniu staje się częścią działań zewnętrznych UE. W komunikacie Komisji „Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”¹⁹ zwraca się uwagę na zobowiązanie Unii do propagowania w jej polityce wewnętrznej i zewnętrznej inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, opartego na trzech filarach: gospodarczym, społecznym i środowiskowym.
- (15) Zwalczanie zmiany klimatu i ochrona środowiska należą do wielkich wyzwań, wobec których stoi Unia, i w tych dziedzinach istnieje pilna potrzeba działania na szczeblu międzynarodowym. Zgodnie z zamierzeniem sformułowanym w komunikacie Komisji Europejskiej „Budżet z perspektywy strategii »Europa 2020«” z dnia 29 czerwca 2011 r.²⁰, niniejsze rozporządzenie powinno przyczynić się do osiągnięcia celu, którym jest przeznaczenie w budżecie UE co najmniej 20 % na działania w dziedzinie klimatu i związane z przekształcaniem społeczeństwa Europy w społeczeństwo niskoemisyjne i odporne na zmianę klimatu, a w programie zapewniania globalnych dóbr publicznych i reagowania na wyzwania o skali światowej należy przeznaczyć co najmniej 25 % jego funduszy na działania związane ze zwalczaniem zmiany klimatu i ochroną środowiska. Aby wzmocnić swój wpływ działania w tych dwóch obszarach powinny, gdy tylko to możliwe, wzajemnie się uzupełniać.
- (16) Zgodnie z komunikatem „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian”²¹, przewiduje się utrzymanie wsparcia na rzecz włączenia i rozwoju społecznego na poziomie co najmniej 20 % unijnej pomocy rozwojowej. W ramach programu zapewniania globalnych dóbr publicznych i reagowania na wyzwania o skali światowej na ten obszar rozwoju należy przeznaczyć co najmniej 20 % wsparcia, żeby mógł on przyczynić się do realizacji tego celu.
- (17) Wykazy krajów partnerskich objętych niniejszym rozporządzeniem należy dostosowywać w oparciu o ewentualne zmiany ich statusu, zgodnie z wymogiem Komitetu Pomocy Rozwojowej Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD/DAC), a także istotne zmiany związane z takimi zagadnieniami jak rozwój społeczny, zależność od pomocy, sytuacje kryzysowe, podatność na zagrożenia i innymi, w tym dynamika procesu rozwoju. Takie aktualizacje, przeglądy krajów

---

¹⁹ KOM(2010) 2020 wersja ostateczna

²⁰ KOM(2011) 500 wersja ostateczna

²¹ KOM(2011) 637 wersja ostateczna

partnerskich kwalifikujących się do dwustronnej współpracy na rzecz rozwoju oraz zmiany w definicjach szczegółowych obszarów współpracy i działań, a także dostosowania zasad indykatywnego przydziału środków finansowych na poszczególne programy, stanowią mniej istotne elementy niniejszego rozporządzenia. W związku z tym, w celu dostosowania jego zakresu do szybko zmieniającej się rzeczywistości w państwach trzecich należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do aktualizacji tych załączników do niniejszego rozporządzenia, które zawierają wykaz krajów i regionów partnerskich kwalifikujących się do finansowania ze środków Unii, definiowania szczegółowych obszarów współpracy w ramach programów geograficznych i tematycznych oraz indykatywnego przydziału środków na poszczególne programy. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

- (18) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania niniejszego rozporządzenia, uprawnienia wykonawcze należy przyznać Komisji.
- (19) Uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do dokumentów strategicznych i wieloletnich programów indykatywnych, określonych w art. 11 do 14 niniejszego rozporządzenia, należy wykonywać zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję²². Biorąc pod uwagę charakter tych aktów wykonawczych, w szczególności ich charakter związany z kształtowaniem polityki i konsekwencje dla budżetu, do ich przyjmowania należy w zasadzie stosować procedurę sprawdzającą, z wyjątkiem środków o małej skali finansowej. Komisja powinna przyjmować akty wykonawcze mające zastosowanie w trybie natychmiastowym, gdy – w należycie uzasadnionych przypadkach związanych z koniecznością szybkiej reakcji ze strony Unii – wymaga tego szczególnie pilny charakter sprawy.
- (20) Wspólne zasady i procedury wdrażania instrumentów Unii w zakresie działań zewnętrznych są określone w rozporządzeniu (UE) nr ... / ... Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia...²³, zwanym dalej „wspólnym rozporządzeniem wykonawczym”.
- (21) Organizacja i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych zostały opisane w decyzji Rady 2010/427/UE²⁴,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

WPROWADZENIE

---

²² Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

²³ Dz.U. L....

²⁴ Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30.

Artykuł 1

Przedmiot i zakres

1. Na mocy niniejszego rozporządzenia Unia może finansować:
  - a) programy geograficzne mające na celu wspieranie współpracy z rozwijającymi się krajami, terytoriami i regionami określonymi w załączniku I (zwanymi dalej „krajami i regionami partnerskimi”), które są uwzględnione w wykazie odbiorców oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) OECD/DAC, zawartym w załączniku II. Kraje partnerskie, które korzystają z dwustronnej pomocy na rzecz współpracy, zostały wymienione w załączniku III.
  - b) programy tematyczne, które dotyczą zapewniania globalnych dóbr publicznych i reagowania na wyzwania o skali światowej oraz wspierania organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych w krajach, na terytoriach i w regionach kwalifikujących się do finansowania ze środków Unii w ramach programów geograficznych, zgodnie z załącznikiem I niniejszego rozporządzenia, rozporządzenia (UE) nr [.../...] Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Europejski Instrument Sąsiedztwa²⁵ oraz z decyzją Rady [2001/822/WE z dnia 27 listopada 2001 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich²⁶], a także w krajach Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) będących sygnatariuszami umowy o partnerstwie AKP-UE podpisanej w Kotonu w dniu 23 czerwca 2000 r.;
  - c) program panafrykański na rzecz wspierania wspólnej strategii Afryka-UE w krajach, na terytoriach i w regionach objętych tą strategią.
2. Do celów niniejszego rozporządzenia region definiowany jest jako jednostka geograficzna obejmująca więcej niż jeden kraj rozwijający się.

TYTUŁ II

CELE I ZASADY OGÓLNE

Artykuł 2

Cele i kryteria kwalifikowalności

1. W ramach zasad i celów działań zewnętrznych Unii:
  - a) najważniejszym celem współpracy na podstawie niniejszego rozporządzenia jest ograniczenie, a w perspektywie długoterminowej, likwidacja ubóstwa;
  - b) współpraca na podstawie niniejszego rozporządzenia przyczyni się również do realizacji innych celów w zakresie działań zewnętrznych UE, w szczególności:

---

²⁵

Dz.U. L ...

²⁶

Dz.U. L 314 z 30.11.2001, s. 1.

- (i) stwarzania korzystnych warunków dla rozwoju gospodarczego, społecznego i w dziedzinie środowiska oraz
- (ii) propagowania demokracji, praworządności, dobrych rządów i poszanowania praw człowieka.

Postęp w realizacji tych celów mierzy się za pomocą odpowiednich wskaźników, w szczególności milenijnego celu rozwoju MCR 1, w przypadku celu określonego w lit. a), oraz milenijnych celów rozwoju MCR 1 do 8 w przypadku celów, o których mowa w lit. b), a także innych wskaźników uzgodnionych przez Unię i jej państwa członkowskie.

2. Działania w ramach programów geograficznych i tematycznych opracowuje się w taki sposób, by spełnić kryteria oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA), określone przez OECD/DAC.

Działania w ramach programu panafrykańskiego i programów tematycznych opracowuje się w taki sposób, by spełnić kryteria oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA), określone przez OECD/DAC, chyba że:

- a) cechy beneficjenta tego nie wymagają lub
- b) działanie polega na wprowadzaniu w życie inicjatywy o charakterze ogólnoswiatowym, priorytetu polityki Unii lub na wypełnianiu międzynarodowego obowiązku lub zobowiązania Unii, o których mowa w art. 6, i nie ma cech umożliwiających spełnienie kryteriów oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA).

Bez uszczerbku dla lit. a) co najmniej 90 % wydatków przewidzianych w ramach programu panafrykańskiego i programów tematycznych spełnia kryteria oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA), określone przez OECD/DAC.

3. Działania objęte rozporządzeniem Rady (WE) nr 1257/96 z dnia 20 czerwca 1996 r. dotyczące pomocy humanitarnej²⁷ i kwalifikujące się do finansowania na jego podstawie zasadniczo nie są finansowane na mocy niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem przypadków, w których istnieje konieczność zapewnienia ciągłości współpracy w czasie przechodzenia od warunków kryzysowych do sytuacji ustabilizowanej, umożliwiającej rozwój.

Artykuł 3

Zasady ogólne

1. Unia dąży, poprzez dialog i współpracę z krajami i regionami partnerskimi, do propagowania, rozwijania i umacniania zasad demokracji, praworządności, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, na których się opiera.

---

²⁷ Dz.U. L 163 z 2.7.1996, s. 1.

2. Podczas wprowadzania w życie niniejszego rozporządzenia i w celu zapewnienia znacznego wpływu unijnej pomocy stosuje się zróżnicowane podejście do krajów partnerskich, zapewniające współpracę dostosowaną do ich specyfiki, przy uwzględnieniu ich:
  - a) potrzeb;
  - b) zdolności do generowania zasobów finansowych, możliwości dostępu do źródeł finansowania i możliwości absorpcji oraz
  - c) zobowiązań i osiągniętych wyników.

W zróżnicowanym podejściu bierze się także pod uwagę potencjalny wpływ pomocy Unii w krajach partnerskich.

W procesie przyznawania środków w sposób priorytetowy traktuje się kraje najbardziej potrzebujące, w szczególności kraje najsłabiej rozwinięte, kraje o niskich dochodach, kraje znajdujące się w sytuacji kryzysowej, pokryzysowej, niestabilnej i podatne na zagrożenia.

3. We wszystkich programach uwzględnia się następujące zagadnienia przekrojowe: propagowanie praw człowieka, równość płci, wzmocnienie pozycji kobiet, niedyskryminacja, demokracja, dobre rządy, prawa dziecka i prawa ludności autochtonicznej, włączenie społeczne oraz prawa osób niepełnosprawnych, zrównowazenie środowiskowe z uwzględnieniem zmiany klimatu oraz zwalczanie HIV/AIDS.
4. Szczególną uwagę zwraca się na umacnianie praworządności, poprawę dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz wspieranie społeczeństwa obywatelskiego, handel i zrównoważony rozwój, dostęp do ICT, zdrowie i bezpieczeństwo żywnościowe, jak również na propagowanie dialogu, uczestnictwa i pojednania oraz rozwój instytucjonalny.
5. Podczas wprowadzania w życie niniejszego rozporządzenia zapewnia się spójność z innymi obszarami działań zewnętrznych Unii i jej polityką w innych odnośnych dziedzinach. W tym celu działania finansowane na mocy niniejszego rozporządzenia, również te zarządzane przez EBI, opierają się na zasadach polityki współpracy, określonych w takich dokumentach jak umowy, deklaracje i plany działania, wiążących Unię oraz zainteresowane państwa trzecie i regiony, a także na decyzjach Unii, szczególnych interesach, priorytetach polityki i strategiach.
6. Komisja oraz państwa członkowskie dążą do regularnej i częstej wymiany informacji, także z innymi darczyńcami, oraz propagują lepszą koordynację i komplementarność działań darczyńców poprzez starania na rzecz wspólnego wieloletniego programowania w oparciu o strategię zmniejszania ubóstwa tych krajów partnerskich lub strategię równoważne, poprzez wspólne mechanizmy wykonawcze, między innymi wspólne analizy, wspólne misje z szerokim udziałem darczyńców oraz poprzez stosowanie mechanizmów współfinansowania i uzgodnień dotyczących delegowanej współpracy.
7. Unia i państwa członkowskie w ramach swoich kompetencji propagują wielostronne podejście do ogólnoswiatowych wyzwań oraz, w stosownych przypadkach,

wspierają współpracę z międzynarodowymi organizacjami oraz organami i innymi darczyńcami, działającymi na zasadzie dwustronnej.

8. Unia działa na rzecz skutecznej współpracy z krajami i regionami partnerskimi, zgodnie z najlepszą praktyką międzynarodową. Unia w coraz większym stopniu dostosowuje swoje wsparcie do krajowych lub regionalnych strategii rozwoju swoich partnerów, a także do ich polityki w zakresie reform i procedur. Unia przyczynia się do wzmocnienia procesu wzajemnej odpowiedzialności rządów i instytucji partnerów oraz darczyńców i propaguje wiedzę fachową oraz zatrudnienie w skali lokalnej. W tym celu wspiera:
  - a) proces rozwoju, który jest prowadzony przez kraj lub region partnerski i za który ten kraj lub region odpowiada;
  - b) otwarte i partycypacyjne podejścia do kwestii rozwoju oraz szerokie zaangażowanie wszystkich segmentów społeczeństwa w proces rozwoju i dialog krajowy i regionalny, a także w dialog polityczny;
  - c) skuteczne i innowacyjne formy i instrumenty współpracy, określone w art. 4 wspólnego rozporządzenia wykonawczego, takie jak mechanizmy łączące dotacje i pożyczki oraz inne mechanizmy podziału ryzyka w wybranych sektorach i krajach oraz zaangażowanie sektora prywatnego, zgodnie z najlepszymi praktykami OECD/DAC. Te formy i instrumenty współpracy dostosowuje się do konkretnej sytuacji poszczególnych krajów lub regionów partnerskich, koncentrując się na podejściach opartych na programach, na zapewnianiu przewidywalnego finansowania pomocy, na mobilizacji środków prywatnych, rozwijaniu i wykorzystywaniu systemów krajowych oraz na podejściach do kwestii rozwoju, opartych na wynikach, a także, w stosownych przypadkach, na uzgodnionych na poziomie międzynarodowym założeniach i wskaźnikach, takich jak określone w milenijnych celach rozwoju; oraz
  - d) lepszy wpływ polityki w różnych dziedzinach i programowanie poprzez koordynację i harmonizację działań darczyńców w celu ograniczenia nakładania się i dublowania działań, zapewnienia większej komplementarności oraz wspierania inicjatyw z szerokim udziałem darczyńców.
  - e) Koordynacja działań ma miejsce w krajach i regionach partnerskich z zastosowaniem uzgodnionych wytycznych i najlepszych praktyk w zakresie koordynacji i skuteczności pomocy.
9. Unia wspiera między innymi działania służące dwustronnej, regionalnej i wielostronnej współpracy, a także dialog, umowy o partnerstwie oraz trójstronną współpracę.
10. Komisja dąży do zapewnienia regularnej wymiany informacji w ramach społeczeństwa obywatelskiego.

TYTUŁ III

PROGRAMY GEOGRAFICZNE I TEMATYCZNE

Artykuł 4

Wprowadzanie w życie unijnej pomocy

Zgodnie z ogólnym celem i zakresem, celami i ogólnymi zasadami niniejszego rozporządzenia, unijną pomoc wprowadza się w życie poprzez programy geograficzne i tematyczne oraz programy panafrykańskie i zgodnie ze wspólnym rozporządzeniem wykonawczym.

Artykuł 5

Programy geograficzne

1. Działania Unii na rzecz współpracy na podstawie niniejszego artykułu dotyczą przedsięwzięć o charakterze krajowym, regionalnym, transregionalnym i kontynentalnym.
2. Bez uszczerbku dla art. 1 ust. 1 lit. a) program geograficzny obejmuje współpracę w odpowiednich obszarach działalności,
  - a) na poziomie regionalnym z krajami partnerskimi, wymienionymi w załączniku I, oraz
  - b) dwustronną współpracę z krajami partnerskimi wymienionymi w załączniku III.
3. Programy geograficzne mogą dotyczyć obszarów współpracy określonych w „Konsensusie europejskim” i służyć między innymi realizacji celów przewidzianych w art. 2 ust. 1.

Wspólne obszary współpracy i szczegółowe obszary współpracy dla każdego regionu są określone w załączniku IV.
4. W ramach każdego programu dla danego kraju Unia zasadniczo koncentruje swoją pomoc na trzech sektorach.

Artykuł 6

Programy tematyczne

Zgodnie z ogólnym celem i zakresem, celami i ogólnymi zasadami niniejszego rozporządzenia działania podejmowane w ramach programów tematycznych wnoszą wartość dodaną oraz stanowią uzupełnienie działań finansowanych w ramach programów geograficznych.

W odniesieniu do tych działań zastosowanie mają następujące zasady:

- a) cele unijnej polityki na mocy niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać w stosowny i skuteczny sposób osiągnięte za pomocą programów geograficznych;

- b) działania dotyczą inicjatyw ogólnoswiatowych wspierających cele uzgodnione na szczeblu międzynarodowym lub polegają na zapewnianiu globalnych dóbr publicznych lub reagowaniu na wyzwania o skali światowej, w którym to przypadku, w drodze odstępstwa od art. 9 wspólnego rozporządzenia wykonawczego, mogą one obejmować przedsięwzięcia w państwach członkowskich, w krajach kandydujących, potencjalnych krajach kandydujących i innych państwach trzecich, zgodnie z tym, co przewiduje stosowny program tematyczny;

lub

- c) działania mają charakter:
- multiregionalny lub przekrojowy;
  - dotyczą innowacyjnej polityki lub inicjatyw służących gromadzeniu informacji na potrzeby przyszłych działań;
  - są podejmowane w przypadku braku porozumienia w sprawie przedsięwzięcia z rządem lub rządami partnerskimi;
  - dotyczą priorytetu unijnej polityki, międzynarodowego obowiązku lub zobowiązania Unii; oraz
  - są, w stosownych przypadkach, podejmowane wtedy, gdy program geograficzny nie istnieje lub został zawieszony.

Artykuł 7

Globalne dobra publiczne i wyzwania o skali światowej

1. Celem unijnej pomocy w ramach programu „Globalne dobra publiczne i wyzwania o skali światowej” jest wspieranie działań w takich dziedzinach jak ochrona środowiska i zwalczanie zmiany klimatu, zrównoważona energia, rozwój społeczny, bezpieczeństwo żywnościowe oraz migracja i azyl.
2. Opis szczegółowych obszarów działań, wspieranych w ramach unijnej pomocy na podstawie niniejszego artykułu, znajduje się w załączniku V.

Artykuł 8

Organizacje społeczeństwa obywatelskiego i władze lokalne

1. Celem programu dotyczącego organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych w zakresie rozwoju jest finansowanie inicjatyw w dziedzinie rozwoju, podejmowanych przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego i władze lokalne z krajów partnerskich, Unii, krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących lub na rzecz tych organizacji i władz.

2. Opis szczegółowych obszarów działań, wspieranych w ramach unijnej pomocy na podstawie niniejszego artykułu, oraz orientacyjny wykaz rodzajów organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych znajduje się w załączniku V.

Artykuł 9

Program panafrykański

1. W ramach unijnej pomocy wspiera się realizację wspólnej strategii Afryka-UE, w szczególności wynikających z niej planów działania, i obejmuje się nią przedsięwzięcia o charakterze transregionalnym, kontynentalnym i ogólnoświatowym.

Program panafrykański służy dalszemu wspieraniu komplementarności i spójności z innymi instrumentami finansowania działań zewnętrznych Unii, w szczególności z Europejskim Funduszem Rozwoju i z Europejskim Instrumentem Sąsiedztwa.

2. Opis szczegółowych obszarów działań, wspieranych w ramach unijnej pomocy na mocy niniejszego artykułu, znajduje się w załączniku VI.
3. Wieloletni program indykatywny dla programu panafrykańskiego sporządza się na podstawie wspólnej strategii Afryka-UE i planów działania.

TYTUŁ IV

PROGRAMOWANIE I PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW FINANSOWYCH

Artykuł 10

Ramy ogólne programowania i przydziału środków finansowych

1. W przypadku programów geograficznych opracowuje się wieloletnie programy indykatywne dla każdego z krajów lub regionów partnerskich na podstawie dokumentu strategicznego zgodnie z art. 11.

W przypadku programów tematycznych opracowuje się wieloletnie programy indykatywne zgodnie z art. 13.

Komisja przyjmuje środki wykonawcze określone w art. 2 wspólnego rozporządzenia wykonawczego na podstawie dokumentów programowych, o których mowa w art. 11 i 13. W szczególnych okolicznościach jednak unijne wsparcie może również przyjąć formę środków nieujętych w tych dokumentach, zgodnie z przepisami wspólnego rozporządzenia wykonawczego.

2. W celu zwiększenia komplementarności i spójności swoich działań w zakresie współpracy Unia i jej państwa członkowskie we wczesnej fazie procesu programowania prowadzą konsultacje między sobą oraz z pozostałymi darczyńcami i partnerami w dziedzinie rozwoju, między innymi z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego oraz władz lokalnych i regionalnych. Takie konsultacje mogą prowadzić do wspólnego programowania Unii z jej państwami członkowskimi.

3. Komisja określa wieloletnie indykatywne przydziały w ramach poszczególnych programów geograficznych, zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi w niniejszym rozporządzeniu, na podstawie kryteriów ustanowionych w art. 3 ust. 2 i przy uwzględnieniu specyfiki poszczególnych programów, a oprócz niej także szczególnych trudności krajów lub regionów znajdujących się w sytuacji kryzysu, podatnych na zagrożenia, niestabilnych i podatnych na konflikty, klęski lub katastrofy.
4. Można zachować rezerwę nieprzydzielonych funduszy. Z zastrzeżeniem ich późniejszego rozdysponowania lub powtórnego rozdziału, przewidzianych w art. 11 ust. 5 i art. 13, sposób wykorzystania tych funduszy określa się w terminie późniejszym, zgodnie z przepisami wspólnego rozporządzenia wykonawczego.

Artykuł 11

Dokumenty programowe programów geograficznych

1. Dokumenty strategiczne są dokumentami sporządzonymi przez Unię w celu zapewnienia spójnych ram współpracy na rzecz rozwoju między Unią a krajem lub regionem partnerskim, zgodnie z ogólnym celem i zakresem, celami, zasadami i polityką Unii.

Podczas przygotowywania oraz wprowadzania w życie dokumentów strategicznych stosowane są zasady skuteczności pomocy: odpowiedzialność krajowa, partnerstwo, koordynacja, harmonizacja, dostosowanie do systemów państwa otrzymującego pomoc lub systemów regionalnych oraz ukierunkowanie na rezultaty, zgodnie z art. 3 ust. 5 do 8.

W tym celu dokumenty strategiczne sporządza się zasadniczo w oparciu o dialog Unii z krajami lub regionami partnerskimi, obejmujący w stosownych przypadkach odpowiednie państwa członkowskie oraz kraj lub region partnerski, społeczeństwo obywatelskie oraz władze regionalne i lokalne, co służy zapewnieniu przyjęcia wystarczającej odpowiedzialności za proces przez dany kraj lub region oraz zachęcaniu do wspierania krajowych strategii rozwoju, w szczególności tych mających na celu zmniejszanie ubóstwa.

2. Dokumenty strategiczne mogą być poddawane przeglądowi śródkresowemu lub w razie konieczności przeglądowi ad hoc, które w stosownych przypadkach przeprowadza się zgodnie z zasadami i procedurami określonymi w umowach o partnerstwie i współpracy, zawartych z krajami i regionami partnerskimi.
3. Dokumenty strategiczne sporządza się dla odpowiednich krajów lub regionów partnerskich, chyba że dla danego kraju lub regionu partnerskiego został sporządzony wspólny dokument ramowy ustanawiający kompleksową unijną strategię, obejmującą politykę na rzecz rozwoju.

Dokumenty strategiczne nie będą wymagane od:

- a) krajów posiadających krajową strategię rozwoju w formie narodowego planu rozwoju lub podobnego dokumentu dotyczącego rozwoju, zatwierdzonej przez Komisję jako podstawa odpowiednich wieloletnich programów

indykatywnych, w czasie przyjmowania ostatniego z wymienionych dokumentów;

- b) krajów lub regionów, dla których między Unią a państwami członkowskimi został uzgodniony wspólny wieloletni dokument programowy;
  - c) regionów, które mają strategię wspólnie uzgodnioną z UE.
4. Dokumenty strategiczne nie są wymagane od krajów lub regionów otrzymujących w ramach niniejszego rozporządzenia przydział funduszy unijnych w wysokości nieprzekraczającej 50 mln EUR na okres 2014–2020.
5. Wieloletnie programy indykatywne opracowuje się dla poszczególnych krajów lub regionów partnerskich otrzymujących indykatywne przydziały funduszy unijnych na podstawie niniejszego rozporządzenia. Z wyjątkiem krajów i regionów, o których mowa w ust. 4, dokumenty te sporządza się na podstawie dokumentów strategicznych lub podobnych dokumentów wymienionych w niniejszym artykule.

Do celów niniejszego rozporządzenia kiedy jest to zgodne z zasadami i warunkami ustalonymi w niniejszym ustępie, włącznie z indykatywnym przydziałem środków i z procedurami przewidzianymi w art. 14, wspólny wieloletni dokument programowy, przewidziany w ust. 3 lit. b), można uznać za wieloletni program indykatywny.

W wieloletnich programach indykatywnych określa się priorytetowe obszary wybrane do finansowania przez Unię, szczegółowe cele, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki efektywności, a także indykatywny przydział środków finansowych, zarówno całkowity, jak i w podziale na priorytetowe dziedziny. W stosownych przypadkach może on być podany w formie zakresu lub część funduszy może być zachowana jako nierozdysponowana rezerwa.

W razie konieczności wieloletnie programy indykatywne dostosowuje się na podstawie wszelkich przeglądów śródk okresowych lub przeglądów ad hoc dokumentów strategicznych stanowiących podstawę tych programów.

Zgodnie z zasadą wzajemnej odpowiedzialności w realizacji i osiągnięciu uzgodnionych celów, między innymi odnoszących się do dobrych rządów, demokracji i poszanowania praw człowieka oraz praworządności, indykatywne przydziały mogą zostać zwiększone lub zmniejszone zwłaszcza ze względu na szczególne potrzeby, np. związane z sytuacją kryzysową, pokryzysową lub niestabilności albo w przypadku uzyskania wyjątkowo dobrych lub niezadowolających wyników.

Artykuł 12

Programowanie dla krajów znajdujących się w sytuacji kryzysowej, pokryzysowej lub niestabilności

1. Przy opracowywaniu dokumentów programowych dla krajów znajdujących się w sytuacji kryzysowej, pokryzysowej lub niestabilności bierze się należyte pod uwagę ich podatność na zagrożenia i szczególne potrzeby oraz okoliczności panujące w danych krajach lub regionach.

Odpowiednią uwagę zwraca się na kwestię zapobiegania konfliktom, budowanie państwa i pokoju, działania związane z pojednaniem i odbudowę po zakończeniu konfliktu.

Jeżeli kraje partnerskie lub grupy krajów partnerskich są bezpośrednio zaangażowane w sytuację kryzysową, pokryzysową lub niestabilności albo nią dotknięte, szczególny nacisk kładzie się na lepszą koordynację działań w zakresie pomocy, odbudowy i rozwoju, by wspierać je w przejściu od sytuacji nadzwyczajnej do fazy rozwoju. W programach dla krajów i regionów znajdujących się w sytuacji niestabilności lub regularnie nawiedzanych przez klęski żywiołowe przewiduje się działania mające na celu osiągnięcie stanu gotowości na wypadek klęski żywiołowej i zapobieganie klęskom oraz zarządzanie ich skutkami.

2. W sytuacjach kryzysowych, pokryzysowych i niestabilności lub zagrożeń dla demokracji, praworządności, praw człowieka i podstawowych wolności, wymagających szybkiej reakcji ze strony Unii, można zastosować procedurę nadzwyczajną, przewidzianą w art. 15 ust. 4 wspólnego rozporządzenia wykonawczego, w celu zmiany dokumentu, o którym mowa w art. 11, po przeprowadzeniu przeglądu ad hoc strategii współpracy kraju lub regionu.

W wyniku takich przeglądów można zaproponować konkretną i dostosowaną strategię kraju lub regionu w celu zapewnienia przejścia do fazy długoterminowej współpracy i rozwoju, promowania lepszej koordynacji i przejścia od stosowania instrumentów o charakterze humanitarnym do instrumentów polityki na rzecz rozwoju.

Artykuł 13

Dokumenty programowe programów tematycznych

1. W wieloletnich programach indykatywnych dla programów tematycznych określa się unijną strategię w zakresie danego tematu, obszary priorytetowe wybrane do finansowania przez Unię, szczegółowe cele, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki efektywności, sytuację międzynarodową oraz działania głównych partnerów. W stosownych przypadkach określa się zasoby i priorytety działania w ramach udziału w inicjatywach ogólnoswiatowych. Wieloletnie programy indykatywne są zgodne z dokumentami, o których mowa w art. 11 ust. 3.
2. W wieloletnich programach indykatywnych określa się również indykatywny przydział finansowy, zarówno całkowity, jak i w podziale na priorytetowe dziedziny. W stosownych przypadkach może on być podany w formie zakresu lub część funduszy może być zachowana jako nierozdysponowana rezerwa. Wieloletnie programy indykatywne dostosowuje się w razie konieczności w celu zapewnienia skutecznej realizacji polityki, z uwzględnieniem wszelkich przeglądów średniookresowych lub ad hoc.
3. Komisja oraz państwa członkowskie, w celu zwiększenia komplementarności swoich działań w zakresie współpracy, we wczesnej fazie procesu programowania prowadzą konsultacje między sobą oraz z pozostałymi darczyńcami i partnerami w dziedzinie

rozwoju, między innymi z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych.

Artykuł 14

Zatwierdzanie dokumentów strategicznych i przyjmowanie wieloletnich programów indykatywnych

1. Komisja zatwierdza dokumenty strategiczne i przyjmuje wieloletnie programy indykatywne zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 15 ust. 3 wspólnego rozporządzenia wykonawczego. Tę procedurę stosuje się również w przypadku zasadniczych przeglądów, w wyniku których wprowadza się istotne zmiany w strategii lub jej programowaniu.
2. Procedury, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się przy wprowadzaniu innych niż istotne zmian w dokumentach strategicznych i wieloletnich programach indykatywnych, dokonywaniu dostosowań technicznych, realokacji środków w ramach indykatywnego podziału według dziedzin priorytetowych lub zwiększaniu albo zmniejszaniu wielkości wstępnego indykatywnego przydziału o mniej niż 20 %, pod warunkiem że te zmiany nie mają wpływu na obszary priorytetowe i cele określone w tych dokumentach. W takim przypadku o zmianach powiadamia się w ciągu miesiąca Parlament Europejski i Radę.
3. Ze względu na należyte uzasadnioną, szczególnie pilną potrzebę związaną między innymi z okolicznościami wymienionymi w art.12 ust. 2 Komisja może wprowadzić zmiany w dokumentach strategicznych i wieloletnich programach indykatywnych zgodnie z procedurą nadzwyczajną, o której mowa w art. 15 ust. 4 wspólnego rozporządzenia wykonawczego.

TYTUŁ V

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 15

Udział państwa trzeciego niekwalifikującego się na mocy niniejszego rozporządzenia

W należyte uzasadnionych przypadkach oraz w celu zapewnienia spójności i skuteczności unijnego finansowania lub wspierania współpracy regionalnej i transregionalnej Komisja, bez uszczerbku dla art. 2 ust. 3, może podjąć decyzję o rozszerzeniu zakresu kwalifikowalności działań na kraje, terytoria i regiony, które nie byłyby uprawnione do finansowania zgodnie z art. 1, jeżeli działania przewidziane do realizacji mają charakter ogólnoświatowy, regionalny, transgraniczny, transregionalny lub przekrojowy. Niezależnie od przepisów art. 8 ust. 1 wspólnego rozporządzenia wykonawczego w realizacji takich działań mogą uczestniczyć osoby fizyczne i prawne z danych krajów, terytoriów i regionów.

Artykuł 16

Zawieszenie pomocy

Bez uszczerbku dla postanowień dotyczących zawieszania pomocy, określonych w umowach o partnerstwie i współpracy zawartych z krajami i regionami partnerskimi, jeżeli kraj partnerski nie przestrzega zasad, o których mowa w art. 3 ust. 1, Unia zaprasza taki kraj partnerski na konsultacje w celu znalezienia rozwiązania możliwego do zaakceptowania przez obie strony, z wyjątkiem szczególnie nagłych przypadków. Jeżeli w toku konsultacji z krajem partnerskim nie zostanie wypracowane rozwiązanie możliwe do zaakceptowania przez obie strony lub w razie odmowy przeprowadzenia konsultacji, lub w nagłych przypadkach, Rada może podjąć stosowne działania zgodnie z art. 215 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, które mogą polegać na pełnym lub częściowym zawieszeniu pomocy.

Artykuł 17

Przekazanie uprawnień Komisji

Komisja posiada uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 18 w celu zmiany lub uzupełnienia załączników I do VII do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 18

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 17, powierza się na czas obowiązywania niniejszego rozporządzenia.
2. Przekazanie uprawnień może zostać odwołane w dowolnym momencie przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
3. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
4. Z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 5, przyjęty akt delegowany wchodzi w życie, tylko jeśli Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie 2 miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub jeśli, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o 2 miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.
5. Okres niezgłoszenia sprzeciwu co do dostosowania załącznika I, II i III do decyzji OECD/DAC w sprawie przeglądu wykazu odbiorców pomocy, ustanowionego w art. 1 lit. a), wynosi jeden tydzień.

Artykuł 19

Komitet

Komisję wspiera komitet ds. Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 20

Finansowa kwota referencyjna

1. Finansowa kwota referencyjna na wprowadzenie w życie niniejszego rozporządzenia w latach 2014–2020 wynosi 23 294,7 mln EUR.
2. Indykatywne minimalne kwoty przydzielone na każdy z programów, o których mowa w art. 5 do 9, na lata 2014–2020 ustanawia się w załączniku VII. Kwoty mogą być przeznaczane na programy w drodze aktu delegowanego, zgodnie z art. 18. Kwoty w ramach programu zapewniania globalnych dóbr publicznych i reagowania na wyzwania o skali światowej mogą być ponownie rozdzielone pomiędzy poddziały w drodze decyzji Komisji, o której powiadamia się Parlament Europejski i Radę w ciągu miesiąca od jej przyjęcia.
3. Zgodnie z art. 13 ust. 2 rozporządzenia ustanawiającego program „Erasmus dla wszystkich”, w celu promowania międzynarodowego wymiaru kształcenia wyższego orientacyjna kwota 1 812,1 mln EUR z różnych zewnętrznych instrumentów (Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, Europejski Instrument Sąsiedztwa, Instrument Pomocy Przedakcesyjnej, Instrument Partnerstwa i Europejski Fundusz Rozwoju) zostanie przeznaczona na finansowanie działań na rzecz mobilności w dziedzinie kształcenia do państw spoza UE i z nich oraz na działania w zakresie współpracy oraz dialogu politycznego z władzami/institucjami/organizacjami z tych państw. Postanowienia rozporządzenia ustanawiającego program „Erasmus dla wszystkich” będą miały zastosowanie do wykorzystania tych funduszy.

Finansowanie zostanie udostępnione poprzez 2 wieloletnie alokacje pokrywające jedynie odpowiednio pierwsze 4 lata i pozostałe 3 lata. Finansowanie to odzwierciedlone będzie w wieloletnim programowaniu indykatywnym tych instrumentów zgodnie z określonymi potrzebami i priorytetami państw, których to dotyczy. Alokacje mogą podlegać zmianie w przypadku poważnych nieprzewidzianych okoliczności lub ważnych zmian politycznych, zgodnie z priorytetami UE dotyczącymi działań zewnętrznych.

Artykuł 21

Europejska Służba Działań Zewnętrznych

Niniejsze rozporządzenie stosuje się zgodnie z decyzją Rady 2010/427/UE określającą organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych.

Artykuł 22

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2014 r.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

ZAŁĄCZNIK I

**KRAJE I REGIONY PARTNERSKIE KWALIFIKUJĄCE SIĘ NA PODSTAWIE ART. 1
UST. 1 LIT. a)**

Ameryka Łacińska

1. Argentyna
2. Boliwia
3. Brazylia
4. Chile
5. Kolumbia
6. Kostaryka
7. Kuba
8. Ekwador
9. Salwador
10. Gwatemala
11. Honduras
12. Meksyk
13. Nikaragua
14. Panama
15. Paragwaj
16. Peru
17. Urugwaj
18. Wenezuela

Azja

19. Afganistan
20. Bangladesz
21. Bhutan

22. Kambodża
23. Chiny
24. Indie
25. Indonezja
26. Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna
27. Laos
28. Malezja
29. Malediwy
30. Mongolia
31. Myanmar/Birma
32. Nepal
33. Pakistan
34. Filipiny
35. Sri Lanka
36. Tajlandia
37. Wietnam

Azja Środkowa

38. Kazachstan
39. Republika Kirgiska
40. Tadżykistan
41. Turkmenistan
42. Uzbekistan

Bliski Wschód

43. Iran
44. Irak
45. Jemen

Afryka Południowa

46. Republika Południowej Afryki

ZAŁĄCZNIK II

Wykaz OECD/DAC obejmujący kraje będące odbiorcami oficjalnej pomocy rozwojowej

Obowiązuje do celów sprawozdań za lata 2011, 2012 i 2013

Kraje rozwinięte najslabiej	Inne kraje o niskich dochodach (DNB na mieszkańca w 2010 r. <= 1 005 USD)	Kraje i terytoria o średnioniskich dochodach (DNB na mieszkańca w 2010 r. 1 006–3 975 USD)	Kraje i terytoria o średniowysokich dochodach (DNB na mieszkańca w 2010 r. 3 976–12 275 USD)
<p>Afganistan Angola</p> <p>Bangladesz Benin Bhutan Burkina Faso Burundi Czad Demokratyczna Republika Konga Dżibuti Erytrea</p> <p>Etiopia Gambia Gwinea Gwinea Równikowa Gwinea-Bissau Haiti Jemen Kambodża Kiribati Komory Laos Lesoto Liberia Madagaskar Malawi Mali</p> <p>Mauretania Mozambik Myanmar Nepal Niger Republika Środkowoafrykańska Rwanda Samoa Senegal Sierra Leone Somalia Sudan</p> <p>Tanzania</p> <p>Timor Wschodni Togo Tuvalu Uganda Vanuatu Wyspy Salomona Wyspy Świętego Tomasza i Książęca Zambia</p>	<p>Kenia Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna Południowy Sudan Republika Kirgiska Tadżykistan Zimbabwe</p>	<p>Armenia Belize</p> <p>Boliwia Egipt Fidżi Filipiny Ghana Gruzja Gujana</p> <p>Gwatemala Honduras</p> <p>Indie Indonezja Irak Kamerun Kosowo¹ Maroko Mołdawia Mongolia Nigeria Nikaragua Pakistan Papua-Nowa Gwinea Paragwaj Republika Konga Salwador Sfederowane Stany Mikronezji Sri Lanka Suazi Syria *Tokelau Tonga Turkmenistan</p> <p>Ukraina Uzbekistan Wietnam Wybrzeże Kości Słoniowej Wyspy Marshalla Zachodni Brzeg i Strefa Gazy Zielony Przylądek</p>	<p>Albania Algieria</p> <p>*Anguilla Antigua i Barbuda Argentyna Azerbejdżan Białoruś Bośnia i Hercegowina Botswana</p> <p>Brazylia była jugosłowiańska republika Macedonii Chile Chiny Czarnogóra Dominika Ekwador Gabon Grenada Iran Jamajka Jordania Kazachstan Kolumbia Kostaryka Kuba Liban Libia</p> <p>Malediwy Malezja Mauritius Meksyk *Montserrat Namibia</p> <p>Nauru Niue Palau Panama Peru Republika Dominikany</p> <p>Republika Południowej Afryki Saint Kitts i Nevis Saint Lucia Saint Vincent i Grenadyny Serbia Seszele Święta Helena Tajlandia</p> <p>Tunezja Turcja Urugwaj *Wallis i Futuna Wenezuela Wyspy Cooka</p>

* Terytorium

⁽¹⁾ Bez uszczerbku dla statusu Kosowa ustanowionego na mocy prawa międzynarodowego

ZAŁĄCZNIK III

KRAJE I REGIONY PARTNERSKIE OBJĘTE DWUSTRONNĄ WSPÓLPRACĄ ZGODNIE Z ART. 5 UST. 2

Następujące kraje partnerskie korzystają z dwustronnej pomocy na rzecz rozwoju zgodnie z art. 5 ust. 2 niniejszego rozporządzenia:

1. Boliwia
2. Kuba
3. Salwador
4. Gwatemala
5. Honduras
6. Nikaragua
7. Paragwaj
8. Afganistan
9. Bangladesz
10. Bhutan
11. Kambodża
12. Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna
13. Laos
14. Mongolia
15. Myanmar/Birma
16. Nepal
17. Pakistan
18. Filipiny
19. Sri Lanka
20. Wietnam
21. Republika Kirgiska
22. Tadżykistan

23. Turkmenistan

24. Uzbekistan

25. Irak

26. Jemen

27. Republika Południowej Afryki

OBSZARY WSPÓLPRACY W RAMACH PROGRAMÓW GEOGRAFICZNYCH

A. WSPÓLNE OBSZARY WSPÓLPRACY W RAMACH PROGRAMÓW GEOGRAFICZNYCH

Programy geograficzne mogą dotyczyć między innymi obszarów współpracy określonych poniżej, których nie należy utożsamiać z sektorami. Priorytety zostaną określone zgodnie z komunikatem Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – program działań na rzecz zmian” i późniejszymi konkluzjami instytucji Rady.

I. Prawa człowieka, demokracja i inne kluczowe elementy dobrych rządów

- a) Demokracja, prawa człowieka i praworządność
- b) Równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet
- c) Zarządzanie sektorem publicznym
- d) Polityka i administracja fiskalna
- e) Korupcja
- f) Społeczeństwo obywatelskie i władze lokalne
- g) Zasoby naturalne oraz
- h) Powiązanie między rozwojem a bezpieczeństwem

II. Zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu wzrost gospodarczy na rzecz rozwoju społecznego

- a) Opieka społeczna, opieka zdrowotna, edukacja i zatrudnienie
- b) Otoczenie biznesowe, integracja regionalna i rynki światowe oraz
- c) Zrównoważone rolnictwo i energia

III. Inne obszary mające znaczenie dla spójności polityki na rzecz rozwoju

- a) Zmiana klimatu i środowisko
- b) Migracja i azyl oraz
- c) Przejście od pomocy humanitarnej i reagowania kryzysowego do długoterminowej współpracy na rzecz rozwoju

B. SZCZEGÓŁOWE OBSZARY WSPÓŁPRACY WEDŁUG REGIONÓW

Pomoc udzielana przez Unię Europejską służy wspieraniu działań i dialogów sektorowych, zgodnie z art. 5 oraz ogólnym celem i zakresem, celem i zasadami ogólnymi niniejszego rozporządzenia. Odpowiednią uwagę zwraca się na obszary opisane poniżej, będące odzwierciedleniem wspólnie uzgodnionych strategii oraz umów o partnerstwie, współpracy i umów handlowych. Priorytety zostaną określone zgodnie z komunikatem Komisji „Program działań na rzecz zmian” i późniejszymi konkluzjami Rady.

Ameryka Łacińska

- a) zachęcanie do działań na rzecz spójności społecznej, w szczególności włączenia społecznego, godnej pracy i sprawiedliwości, równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet;
- b) rozwiązywanie problemów związanych z rządzeniem oraz wspieranie reform politycznych, w szczególności w dziedzinie polityki społecznej, zarządzania finansami publicznymi i podatków, bezpieczeństwa (między innymi w odniesieniu do narkotyków, przestępczości i korupcji), wzmocnienia dobrych rządów i instytucji publicznych (między innymi za pomocą innowacyjnych mechanizmów zapewniania współpracy technicznej, np. poprzez TAIEX i programy partnerskie), ochrony praw człowieka, również praw ludności autochtonicznej i potomków Afrykanów poza Afryką, środowiska, zwalczania dyskryminacji i zwalczania produkcji narkotyków, ich zażywania i handlu narkotykami;
- c) wspieranie różnych procesów integracji regionalnej oraz tworzenia połączeń między infrastrukturami sieciowymi, z jednoczesnym zapewnieniem komplementarności z działaniami wspieranymi przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) i inne instytucje;
- d) działanie na rzecz powiązania między rozwojem a bezpieczeństwem;
- e) wspieranie polityki w dziedzinie edukacji i tworzenia wspólnego obszaru szkolnictwa wyższego Ameryki Łacińskiej;
- f) rozwiązywanie problemów powstających wskutek niepewnej sytuacji gospodarczej i przyczynianie się do zmian strukturalnych poprzez tworzenie silnych partnerstw w sferze handlu, inwestycji, know-how i badań naukowych, innowacji i technologii, a także promowanie zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu we wszystkich jego wymiarach, ze szczególnym uwzględnieniem wyzwań związanych z przepływami migracyjnymi, bezpieczeństwem żywnościowym, (obejmującym zrównoważone rolnictwo i rybołówstwo), zmianą klimatu, zrównoważonymi źródłami energii oraz ochroną i zwiększaniem różnorodności biologicznej oraz usługami ekosystemowymi, między innymi dotyczącymi wód i lasów, jak również inwestycjami produktywnymi przyczyniającymi się do powstawania większej liczby lepszych miejsc pracy w ekologicznej gospodarce;
- g) zapewnianie podejmowania właściwych działań po zakończeniu stosowania krótkoterminowych środków nadzwyczajnych służących wychodzeniu z sytuacji po katastrofach lub klęskach bądź kryzysach, wdrażanych za pomocą innych instrumentów finansowych.

Azja

- a) wspieranie spójności społecznej, w szczególności włączenia społecznego, godnej pracy oraz sprawiedliwości i równości płci;
- b) tworzenie partnerstw sprzyjających integracji w sferze handlu, inwestycji, pomocy, migracji, badań naukowych, innowacji i technologii;
- c) budowanie i wzmacnianie działających zgodnie z prawem, skutecznych i odpowiedzialnych instytucji publicznych i organów poprzez promowanie reform instytucjonalnych (między innymi dotyczących dobrych rządów i zwalczania korupcji, zarządzania finansami publicznymi, podatków i reformy administracji publicznej) oraz reform legislacyjnych, administracyjnych i prawnych zgodnie ze standardami międzynarodowymi, zwłaszcza w krajach niestabilnych oraz krajach w sytuacji konfliktu i po zakończonym konflikcie;
- d) wspieranie aktywnego i zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego na rzecz rozwoju i promowania partnerstw publiczno-prywatnych;
- e) wspieranie działań związanych z łagodzeniem skutków zmiany klimatu i dostosowywaniem się do tej zmiany, promowanie zrównoważonej produkcji i konsumpcji oraz inwestycji w czyste technologie, zrównoważonej energii, zrównoważonego rolnictwa i rybołówstwa, ochrony i zwiększania różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, między innymi dotyczących wody i lasów, oraz tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy w ekologicznej gospodarce;
- f) zachęcanie do bardziej intensywnej integracji i współpracy regionalnej w sposób zorientowany na rezultaty poprzez wspieranie różnych procesów integracji regionalnej i dialogu;
- g) działanie na rzecz zapobiegania zagrożeniom dla zdrowia i reagowania na nie, między innymi tym, które powstają na płaszczyźnie styczności świata zwierząt i świata ludzi oraz ich różnych środowisk;
- h) w kontekście powiązania bezpieczeństwa z rozwojem – zwalczanie korupcji i przestępczości zorganizowanej, produkcji i zażywania narkotyków, a także handlu nimi oraz innych form nielegalnego handlu oraz wspieranie skutecznego zarządzania granicami i współpracy transgranicznej;
- i) wspieranie działań na rzecz osiągnięcia stanu gotowości na wypadek klęski żywiołowej i służących przewyciężaniu w długim okresie ich skutków, między innymi w dziedzinie bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego oraz związanych z pomocą osobom przesiedlonym.

Azja Środkowa

Zgodnie ze wspólnymi celami, określonymi w strategii UE na rzecz nowego partnerstwa z Azją Środkową, przyjętej w 2007 r.:

- a) wspieranie działań na rzecz reform konstytucyjnych oraz zbliżenia się do Unii pod względem przepisów ustawowych, administracyjnych i wykonawczych, również służących dalszej demokratyzacji i budowaniu zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego, wspomaganie praworządności prawa, dobrych rządów, podatków, oraz umacnianiu krajowych instytucji i

organów, takich jak organy wyborcze, parlamenty, a także działanie na rzecz reformy administracji publicznej oraz zarządzania finansami publicznymi;

- b) wspieranie zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, rozwiązywanie problemów społecznych i regionalnych nierówności oraz wspieranie polityki w takich dziedzinach jak: edukacja, badania naukowe, innowacje i technologie, zdrowie, godna praca, zrównoważona energia, rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich, wspieranie MŚP przy równoczesnym stymulowaniu rozwoju gospodarki rynkowej, handlu i inwestycji, w tym reform regulacyjnych, oraz udzielanie poparcia w przystępowaniu do WTO;
- c) wspieranie skutecznej ochrony granic oraz współpracy transgranicznej w celu działania na rzecz trwałego rozwoju gospodarczego, społecznego i w dziedzinie środowiska w regionach przygranicznych; w kontekście powiązania bezpieczeństwa z rozwojem – zwalczanie przestępczości zorganizowanej i wszelkich form nielegalnego handlu, w tym zwalczanie produkcji i zażywania narkotyków, jak również jego negatywnych skutków, w tym HIV/AIDS;
- d) wspieranie współpracy dwustronnej i regionalnej, dialogu i integracji, również z krajami objętymi Europejskim Instrumentem Sąsiedztwa i innymi instrumentami UE służącymi wspieraniu reform politycznych, między innymi poprzez budowanie potencjału publicznego w drodze tworzenia instytucji, pomocy technicznej (np. TAIEX) i wymiany informacji oraz w ramach partnerstw, a także poprzez kluczowe inwestycje i odpowiednie mechanizmy mobilizowania środków finansowych UE w dziedzinie edukacji, ochrony środowiska i energii, gospodarki wodnej/ściekowej, niskoemisyjnego rozwoju/adaptacji do skutków zmiany klimatu, jak również poprawę bezpieczeństwa i ochrony międzynarodowych dostaw energii oraz transportu, połączeń międzysystemowych, sieci i ich operatorów, również poprzez działania wspierane przez EBI.

Bliski Wschód

- a) rozwiązywanie problemów związanych ze sprawowaniem rządów (włącznie z dziedziną podatków), prawami człowieka i równością polityczną, w szczególności w krajach niestabilnych, w celu wspomagania procesu tworzenia działających zgodnie z prawem, demokratycznych, skutecznych i odpowiedzialnych instytucji publicznych oraz aktywnego i zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego;
- b) wspieranie spójności społecznej, w szczególności włączenia społecznego, godnej pracy oraz sprawiedliwości i równości płci;
- c) promowanie zrównoważonych reform gospodarczych i zróżnicowania gospodarczego, handlu, rozwoju gospodarki rynkowej, rentownych i trwałych inwestycji w głównych sektorach (takich jak energia, w tym energia odnawialna), partnerstw publiczno-prywatnych i udzielanie poparcia w związku z przystępowaniem krajów partnerskich do WTO;
- d) promowanie współpracy regionalnej, regionalnego dialogu i integracji, między innymi z państwami objętymi Europejskim Instrumentem Sąsiedztwa i państwami z rejonu Zatoki Perskiej objętymi Instrumentem Partnerstwa oraz innymi instrumentami UE, między innymi poprzez wspieranie wysiłków na rzecz integracji w ramach regionu, np. w dziedzinie gospodarki, energii, gospodarki wodnej, transportu i w sprawach dotyczących uchodźców;

- e) podejmowanie przedsięwzięć służących uzupełnianiu środków wykorzystywanych w ramach tego instrumentu poprzez spójną pracę i udzielanie wsparcia za pomocą innych instrumentów UE, które mogą koncentrować się na szerszej integracji regionalnej, promowaniu interesów UE w takich dziedzinach jak gospodarka, energia, badania naukowe, innowacje i technologie, zwalczanie produkcji i zażywania narkotyków oraz handlu nimi w kontekście powiązania bezpieczeństwa z rozwojem, a także zarządzanie migracją oraz udzielanie pomocy osobom przesiedlonym i uchodźcom w kontekście powiązania migracji z rozwojem.

Południowa Afryka

- a) wspieranie umacniania społeczeństwa demokratycznego, dobrych rządów i przestrzegania zasad praworządności oraz przyczynianie się do stabilności i integracji regionalnej i kontynentalnej;
- b) zapewnianie wsparcia na rzecz działań dostosowawczych, związanych z ustanawianiem różnych stref wolnego handlu;
- c) propagowanie godnej pracy, wspieranie walki z ubóstwem, nierównością i wykluczeniem, między innymi poprzez zaspokajanie podstawowych potrzeb społeczności znajdujących się dotychczas w niekorzystnej sytuacji;
- d) przewyciężanie niepewnej sytuacji gospodarczej oraz wprowadzanie przekształceń strukturalnych, ze szczególnym zwracaniem uwagi na kwestię godnej pracy, w drodze trwałego rozwoju gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, budowania gospodarki niskoemisyjnej oraz zrównoważonego rozwoju we wszystkich jego wymiarach (włącznie ze zrównoważonym rolnictwem i rybołówstwem), a także zwiększania różnorodności biologicznej i poprawy usług ekosystemowych;
- e) rozwiązywanie problemów związanych z przemocą seksualną i przemocą ze względu na płeć, zajmowanie się sprawami zdrowia, między innymi problemem HIV/AIDS i jego skutkami w społeczeństwie.

OBSZARY WSPÓŁPRACY W RAMACH PROGRAMÓW TEMATYCZNYCH

A. PROGRAM ZAPEWNIANIA GLOBALNYCH DÓBR PUBLICZNYCH I REAGOWANIA NA WYZWANIA O SKALI ŚWIATOWEJ

Zgodnie z warunkami określonymi w art. 6, program zapewniania globalnych dóbr publicznych i reagowania na wyzwania o skali światowej ma na celu wzmocnienie współpracy, wymiany wiedzy i doświadczeń oraz potencjału krajów partnerskich. Program może być wykorzystany między innymi w następujących obszarach współpracy i zapewniać maksymalną synergę między nimi ze względu na ich silne wzajemne powiązanie:

Środowisko i zmiana klimatu

- a) przyczynianie się do realizacji międzynarodowych i określonych w strategii „Europa 2020” celów dotyczących środowiska i klimatu;
- b) podejmowanie na wczesnym etapie prac na rzecz wspierania krajów rozwijających się w realizacji milenijnych celów rozwoju w zakresie zrównoważonego korzystania z zasobów naturalnych i zrównoważenia środowiskowego;
- c) działanie na rzecz wprowadzania w życie inicjatyw unijnych oraz zobowiązań uzgodnionych na poziomie międzynarodowym i regionalnym lub zobowiązań o charakterze transgranicznym, w szczególności w dziedzinie zmiany klimatu, poprzez wspieranie strategii na rzecz osiągania odporności na zmianę klimatu, szczególnie strategii adaptacyjnych obejmujących dodatkowe korzyści dla różnorodności biologicznej, różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, gospodarowania lasami, w szczególności poprzez FLEGT, pustynnienia, zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi, gospodarowania zasobami naturalnymi, należytego gospodarowania substancjami chemicznymi i odpadami, efektywnego użytkowania zasobów i gospodarki ekologicznej;
- c) przyczynianie się do umacniania integracji i włączania zmiany klimatu i ochrony środowiska do głównego nurtu współpracy w dziedzinie unijnej pomocy poprzez udzielanie wsparcia metodologicznego i wspomaganie prac badawczych, między innymi w zakresie monitorowania, sprawozdawczości i mechanizmów weryfikacji, mapowania ekosystemów, oceny i wyceny, poszerzania wiedzy w dziedzinie ochrony środowiska oraz promowanie innowacyjnych działań i spójności polityki;
- d) lepsze gospodarowanie środowiskiem oraz wspieranie rozwoju międzynarodowej polityki, między innymi poprzez dążenie do spójności między problematyką środowiska a pozostałymi filarami międzynarodowych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz poprzez wspieranie regionalnego i międzynarodowego monitorowania i oceny środowiska, a także poprzez propagowanie skutecznych środków mających na celu przestrzeganie i egzekwowanie wielostronnych porozumień dotyczących środowiska.

Zrównoważona energia

- a) promowanie dostępu do bezpiecznych, przystępnych cenowo, czystych, zrównoważonych usług energetycznych jako kluczowego czynnika sprzyjającego likwidacji ubóstwa oraz włączeniu społecznemu, ze szczególnym naciskiem na wykorzystanie lokalnych źródeł energii;
- b) stwarzanie sprzyjających warunków dla korzystania w większym zakresie z technologii energii odnawialnej i efektywnego wykorzystywania energii oraz promowanie strategii rozwoju niskoemisyjnego;
- c) dbanie o bezpieczeństwo energetyczne np. poprzez dywersyfikację źródeł energii i tras zaopatrzenia w energię, z uwzględnieniem kwestii zmienności cen, potencjał w zakresie obniżenia emisji, poprawę funkcjonowania rynków, a także wspieranie połączeń energetycznych i handlu.

Rozwój społeczny

- a) Wzrost, zatrudnienie i angażowanie sektora prywatnego:

wspieranie działań mających na celu tworzenie nowych i lepszych miejsc pracy w takich dziedzinach jak rozwój konkurencyjności i budowanie odporności lokalnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) oraz wspieranie ich integracji z gospodarką światową, udzielanie pomocy krajom rozwijającym się w integracji z wielostronnym systemem handlu, rozwój sektora prywatnego i ulepszanie otoczenia biznesowego, wspieranie w tworzeniu i wdrażaniu polityki w dziedzinie innowacji przemysłowej i technologii oraz polityki handlowej, a także umów, wspieranie regionalnych działań na rzecz integracji, sprzyjanie relacjom inwestycyjnym między UE a krajami i regionami partnerskimi oraz pobudzanie inwestycji prywatnych i publicznych oraz współpracy za pomocą innowacyjnych instrumentów finansowych. Promowanie ekologicznej gospodarki, efektywnego gospodarowania zasobami oraz zrównoważonej konsumpcji i procesów produkcyjnych. Promowanie wykorzystywania komunikacji drogą elektroniczną jako narzędzia wspierania wzrostu we wszystkich sektorach w celu pokonania przepaści cyfrowej mające na względzie stworzenie odpowiedniej polityki i ram regulacyjnych w tym obszarze oraz promowanie rozwoju niezbędnej infrastruktury i korzystania z usług i aplikacji w oparciu o ICT.

- b) Zatrudnienie, umiejętności, ochrona społeczna i włączenie społeczne:

(i) wspieranie działań na rzecz osiągnięcia wysokich poziomów produktywnego i godnego zatrudnienia, w szczególności racjonalnej polityki i strategii zatrudnienia oraz kształcenia zawodowego pod kątem zdolności do zatrudnienia dostosowanej do potrzeb i perspektyw rynku pracy, warunków pracy, między innymi w gospodarce nieformalnej, promowanie godnej pracy, polegające między innymi na zwalczaniu pracy dzieci i prowadzeniu dialogu społecznego, a także ułatwianie mobilności pracowników, przy jednoczesnym poszanowaniu praw migrantów;

(ii) wzmacnianie spójności społecznej, w szczególności poprzez tworzenie/umacnianie trwałych systemów zabezpieczenia społecznego i powiązanej reformy podatkowej;

(iii) wzmacnianie integracji społecznej poprzez współpracę w zakresie zapewniania równego dostępu do podstawowych usług, zatrudnienia dla wszystkich, działania na rzecz wzmocnienia

pozycji i poszanowania praw określonych grup, przede wszystkim młodzieży, osób niepełnosprawnych, kobiet i grup mniejszościowych w celu umożliwienia wszystkim członkom społeczeństwa uczestnictwa w tworzeniu bogactwa i różnorodności kulturowej oraz korzystania z tych możliwości.

c) Równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet:

(i) wspieranie programów na poziomie krajowym, których celem jest promowanie wzmocnienia pozycji kobiet w życiu gospodarczym i społecznym oraz ich udziału w życiu politycznym;

(ii) wspieranie krajowych, regionalnych i globalnych inicjatyw na rzecz uwzględniania tych aspektów w programie skuteczności pomocy.

d) Zdrowie

(i) działanie na rzecz poprawy stanu zdrowia i dobrostanu ludności w krajach rozwijających się poprzez zwiększanie równego dostępu do dobrej jakości podstawowych usług zdrowia publicznego i świadczenie tych usług w sposób sprawiedliwy, a w szczególności:

(ii) wspieranie i kształtowanie programu polityki w zakresie globalnych inicjatyw przynoszących bezpośrednio i znaczące korzyści krajom partnerskim, w sposób zorientowany na rezultaty, z uwzględnieniem skuteczności pomocy i jej wpływu na systemy opieki zdrowotnej, a także zachęcanie krajów partnerskich do intensywniejszego angażowania się w te inicjatywy;

(iii) wspieranie konkretnych inicjatyw, zwłaszcza na poziomie regionalnym i globalnym, które służą wzmocnieniu systemów opieki zdrowotnej i udzielaniu pomocy tym krajom w opracowywaniu i wdrażaniu racjonalnej, opartej na dowodach krajowej polityki zdrowotnej i w dziedzinach priorytetowych (np. zdrowie matek oraz zdrowie seksualne i reprodukcyjne i związane z nim prawa, dostęp do usług w zakresie planowania rodziny; globalne dobra publiczne i reagowanie na ogólnoswiatowe zagrożenia dla zdrowia).

e) Edukacja, wiedza i umiejętności:

(i) wspieranie realizacji uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym celów w dziedzinie edukacji w drodze ogólnoswiatowych inicjatyw i partnerstw, ze szczególnym naciskiem na promowanie wiedzy, umiejętności i wartości, na rzecz zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu;

(ii) promowanie wymiany doświadczeń, dobrych praktyk i innowacji w oparciu o zrównoważone podejście do rozwoju systemów kształcenia;

(iii) działanie na rzecz poprawy w zakresie równego dostępu do edukacji, między innymi dla słabszych grup społecznych, kobiet i dziewcząt oraz krajów, w których postępy w realizacji globalnych celów są niewielkie, oraz na rzecz jakości edukacji.

Bezpieczeństwo żywnościowe i zrównoważone rolnictwo

Program przyczyni się do wzmocnienia współpracy, lepszej wymiany wiedzy i doświadczenia oraz zwiększenia potencjału krajów partnerskich w dziedzinach stanowiących cztery filary bezpieczeństwa żywnościowego: dostępność żywności (produkcja), dostęp (m.in. rynki, sieci bezpieczeństwa i świadomość płci), wykorzystanie (interwencje w zakresie żywienia prowadzone ze świadomością potrzeb społecznych) i stabilność, przy traktowaniu w sposób priorytetowy czterech wymiarów: rozwoju rolnictwa na drobną skalę, sprawowania rządów, integracji regionalnej oraz mechanizmów wsparcia dla najsłabszych grup ludności.

- a) Promowanie rozwoju zrównoważonego rolnictwa na drobną skalę poprzez zapewnianie bezpiecznego dostępu do niskoemisyjnej i odpornej na zmianę klimatu technologii w oparciu o podejście ekostystemowe (między innymi technologii informacyjno-komunikacyjnych) oraz poprzez możliwości rozwoju działalności i usługi techniczne, programy rozwoju obszarów wiejskich, środki na rzecz inwestycji w czynniki produkcji, gospodarowanie gruntami oraz innymi zasobami naturalnymi, ochronę różnorodności genetycznej, w sprzyjających warunkach gospodarczych;
- b) wspieranie działań na rzecz kształtowania polityki ze świadomością potrzeb środowiskowych i społecznych oraz zarządzania odpowiednimi sektorami, roli podmiotów publicznych i niepublicznych w wypełnianiu ich zadań w dziedzinie regulacji i korzystania z dóbr publicznych, ich zdolności organizacyjnych, organizacji zawodowych i instytucji;
- c) zwiększanie bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego poprzez odpowiednią politykę, włącznie z ochroną różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, politykę przystosowania się do zmiany klimatu, wzmacnianie systemów informacyjnych, zapobieganie kryzysom oraz zarządzanie nimi, a także doskonalenie strategii na rzecz żywienia ludności ze słabszych grup społecznych;
- d) promowanie bezpiecznych i zrównoważonych praktyk w całym łańcuchu dostaw żywności i pasz.

Migracja i azyl:

- a) wspieranie zarządzania migracją na wszystkich poziomach;
- b) zapewnianie lepszego zarządzania przepływami migracyjnymi we wszystkich ich wymiarach;
- c) dążenie do maksymalizacji wpływu na rozwój zwiększonej regionalnej i globalnej mobilności ludzi, przy jednoczesnym promowaniu i zapewnianiu ochrony praw migrantów, poprzez pomoc w formułowaniu i realizacji racjonalnej regionalnej i krajowej polityki imigracyjnej i azylowej oraz włączanie wymiaru migracji do innych obszarów polityki regionalnej i krajowej;
- d) działanie na rzecz lepszego zrozumienia kwestii powiązania migracji z rozwojem, również skutków społecznych i konsekwencji gospodarczych polityki państwowej w dziedzinie migracji/azylu lub w odniesieniu do innych sektorów.

B. PROGRAM DOTYCZĄCY ORGANIZACJI SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO I WŁADZ LOKALNYCH

W związku z ponownym potwierdzeniem zaangażowania UE na rzecz wspierania demokracji, praw człowieka i dobrych rządów, program dotyczący organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych w dziedzinie rozwoju przyczyni się do wzmocnienia współpracy, wymiany wiedzy i doświadczenia oraz zwiększenia potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych w krajach partnerskich do realizacji uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym celów rozwoju.

Zgodnie z warunkami określonymi w art. 6, program przyczyni się do:

- a) rozwoju integracyjnego i upodmiotowionego społeczeństwa w krajach partnerskich poprzez wzmocnienie organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz władz lokalnych i zapewnianie podstawowych usług ludziom potrzebującym;
- b) podnoszenia poziomu wiedzy społeczeństwa europejskiego o kwestiach dotyczących rozwoju oraz mobilizowania w Unii, krajach kandydujących i potencjalnych krajach kandydujących aktywnego wsparcia publicznego na rzecz strategii zmniejszania ubóstwa i zrównoważonego rozwoju w krajach partnerskich;
- c) zwiększenia potencjału społeczeństwa obywatelskiego i sieci władz lokalnych w państwach europejskich i południowych do prowadzenia merytorycznego i stałego dialogu politycznego w zakresie rozwoju.

Działania wspierane w ramach tego programu będą obejmować:

- a) przedsięwzięcia w krajach partnerskich służące wspieraniu słabszych i zmarginalizowanych grup społecznych, poprzez zapewnianie podstawowych usług za pośrednictwem organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych;
- b) przedsięwzięcia na rzecz rozwoju potencjału podmiotów docelowych w uzupełnieniu wsparcia przyznanego w ramach programów krajowych; te przedsięwzięcia będą miały na celu:
  - (i) wzmocnienie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego i umożliwienie im w ten sposób efektywnego udziału w procesie rozwoju;
  - (ii) ułatwienie lepszego współdziałania w kontekście rozwoju między organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, podmiotami państwowymi i innymi partnerami w dziedzinie rozwoju;
  - (iii) wzmocnienie potencjału władz lokalnych do efektywnego udziału w procesie rozwoju przy jednoczesnym uznawaniu ich szczególnej roli i specyfiki;
- c) poszerzanie powszechnej wiedzy o zagadnieniach dotyczących rozwoju oraz propagowanie uczenia się formalnego i pozaformalnego w celu rozwoju w Unii, w krajach kandydujących i w potencjalnych krajach kandydujących, ugruntowania polityki na rzecz rozwoju w społeczeństwach europejskich, uzyskania większego poparcia publicznego dla działań służących zwalczaniu ubóstwa oraz budowania uczciwszych relacji pomiędzy krajami rozwiniętymi i rozwijającymi się, pogłębiania wiedzy na temat spraw i trudności, przed którymi stają kraje rozwijające się i ich społeczeństwa, oraz w celu propagowania społecznego wymiaru globalizacji;

- d) koordynację, budowanie potencjału oraz wzmacnianie potencjału instytucjonalnego sieci organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych, w ramach ich organizacji oraz między różnymi zainteresowanymi stronami biorącymi udział w europejskiej debacie publicznej na temat rozwoju, a także koordynację, budowanie potencjału oraz wzmacnianie potencjału instytucjonalnego południowych sieci organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz władz lokalnych i organizacji parasolowych.

Organizacje społeczeństwa obywatelskiego są podmiotami niepaństwowymi, nienastawionymi na zysk, działającymi w sposób niezależny i odpowiedzialny; zaliczają się do nich: organizacje pozarządowe, organizacje reprezentujące ludność autochtoniczną, organizacje reprezentujące mniejszości narodowe lub etniczne, lokalne zrzeszenia handlowców i grupy obywatelskie, spółdzielnie, stowarzyszenia pracodawców, związki zawodowe (partnerzy społeczni), organizacje reprezentujące interesy gospodarcze i społeczne, organizacje zwalczające korupcję i nadużycia finansowe oraz działające na rzecz dobrych rządów, organizacje praw obywatelskich oraz organizacje zwalczające dyskryminację, organizacje lokalne (również sieci) zaangażowane w zdecentralizowaną współpracę i integrację regionalną, organizacje konsumenckie, organizacje kobiece i młodzieżowe, organizacje ekologiczne, oświatowe, kulturalne, badawcze i naukowe, wyższe uczelnie, kościoły i związki lub wspólnoty religijne, media i wszelkie stowarzyszenia pozarządowe oraz niezależne fundacje, między innymi niezależne fundacje polityczne, które mogą przyczyniać się do realizacji celów niniejszego rozporządzenia.

Władze lokalne obejmują organy wielu różnych niższych szczebli i działów władz państwowych, np. gmin, wspólnot, okręgów, hrabstw, prowincji, regionów itd.

***

OBSZARY DZIAŁANIA W RAMACH PROGRAMU PANAFRYKAŃSKIEGO

Program panafrykański służy wspieraniu realizacji celów i stosowaniu ogólnych zasad wspólnej strategii Afryka-UE i obejmuje w szczególności działania polegające na:

- a) wspieraniu realizacji celów, inicjatyw i przedsięwzięć uzgodnionych we wspólnej strategii Afryka-UE i ujętych w wynikających z niej planach działania, między innymi w następujących obszarach: pokój i bezpieczeństwo, demokratyczne rządy i prawa człowieka, handel, integracja regionalna i infrastruktura (łącznie z transportem), milenijne cele rozwoju, energia, zmiana klimatu i ochrona środowiska, migracja, mobilność i zatrudnienie, nauka, społeczeństwo informacyjne i przestrzeń kosmiczna oraz zagadnienia przekrojowe;
- b) wspieraniu innych inicjatyw i działań uzgodnionych w wyniku ustaleń roboczych poczynionych w ramach wspólnej strategii;
- c) postępowaniu według zasady „traktowanie Afryki jako jednej całości” i promowaniu spójności między poziomem regionalnym i kontynentalnym, ze szczególnym ukierunkowaniem na działania o charakterze międzyregionalnym, kontynentalnym lub globalnym, oraz wspieraniu wspólnych inicjatyw Afryka-UE na arenie międzynarodowej.

ZAŁĄCZNIK VII

INDYKATYWNY PODZIAŁ ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA LATA 2014–2020

(W MLN EUR)

Programy geograficzne 13 991,5 EUR

Program tematyczny dotyczący zapewniania globalnych dóbr publicznych i reagowania na wyzwania o skali światowej 6 303,2 EUR

W tym:

– Środowisko i zmiana klimatu	31.8% ²⁸
– Zrównoważona energia	12.7%
– Rozwój społeczny	20.0%
– Bezpieczeństwo żywnościowe i zrównoważone rolnictwo	28.4%
– Migracja i azyl	7.1%

Co najmniej 50 % środków, przed zastosowaniem markerów na podstawie metodologii OECD (markery Rio), będzie wykorzystywane na działania na rzecz klimatu i środowiska.

Program tematyczny dotyczący organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych 2 000 EUR

Program panafrykański 1 000 EUR

---

²⁸ Zasadniczo środki zostałyby w sposób równomierny rozdzielone pomiędzy działania w dziedzinie ochrony środowiska i zmiany klimatu.

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

- 1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy
- 1.2. Dziedzina(-y) polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa
- 1.3. Charakter wniosku/inicjatywy
- 1.4. Cel/cele
- 1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy
- 1.6. Czas trwania działania i jego wpływu finansowego
- 1.7. Przewidywany(-e) tryb(-y) zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

- 2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości
- 2.2. System zarządzania i kontroli
- 2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

- 3.1. Dział(y) wieloletnich ram finansowych i pozycja(pozycje) wydatków w budżecie, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ
- 3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki
  - 3.2.1. *Synteza szacunkowego wpływu na wydatki*
  - 3.2.2. *Szacunkowy wpływ na środki operacyjne*
  - 3.2.3. *Szacunkowy wpływ na środki administracyjne*
  - 3.2.4. *Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi*
  - 3.2.5. *Udział osób trzecich w finansowaniu*
- 3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju
--

1.2. Dziedzina(-y) polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa²⁹³⁰

Tytuł 19: Stosunki zewnętrzne
----

19 02: Współpraca z państwami trzecimi w zakresie migracji i azylu 19 09: Stosunki z Ameryką Łacińską 19 10: Stosunki z Azją, Azją Środkową i Bliskim Wschodem (Irak, Iran, Jemen)
--

Tytuł 21: Rozwój i stosunki z państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP)
---

21 02: Bezpieczeństwo żywnościowe 21 03: Podmioty niepubliczne - rozwój 21 04: Środowisko i zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi, w tym energią 21 05: Rozwój społeczny
---

1.3. Charakter wniosku/inicjatywy

Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania**

Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania** będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego³¹

Wniosek/inicjatywa wiąże się z **przedłużeniem bieżącego działania**

Wniosek/inicjatywa dotyczy **działania, które zostało przekształcone pod kątem nowego działania**

1.4. Cele

1.4.1. Wieloletni(e) cel(e) strategiczny(-e) Komisji wskazany(-e) we wniosku/inicjatywie

Niniejsze rozporządzenie ma na celu wspieranie zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu w krajach i regionach partnerskich, a przede wszystkim zwalczanie ubóstwa, wspieranie demokracji, praworządności, dobrych rządów i poszanowania praw człowieka – tak jak przewiduje się w TUE – w Ameryce Łacińskiej, Afryce i Azji i
---

²⁹ ABM: Activity Based Management: zarządzanie kosztami działań - ABB: Activity Based Budgeting: budżet zadaniowy.

³⁰ DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid wystąpi jednocześnie z wnioskiem o zmianę obszarów polityki w czasie prac nad przygotowaniem budżetu na rok 2014.

³¹ O którym mowa w art. 49 ust. 6 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

jednocześnie zapewnianie spójności z komunikatem Komisji dotyczącym polityki na rzecz rozwoju „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – Program działań na rzecz zmian”.

1.4.2. *Cel(e) szczegółowy(-e) i działanie(-a) ABM/ABB, których dotyczy inicjatywa*

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się zasadnicze elementy i podstawę interwencji UE. Przełożenia celów tego rozporządzenia w ramach różnych programów (**programów geograficznych, programu tematycznego dotyczącego zapewniania globalnych dóbr publicznych i reagowania na wyzwania o skali światowej, programu tematycznego dotyczącego organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych i programu panafrykańskiego**) na konkretne cele dokonuje się w drodze wieloletniego programowania i definiuje się je w rocznych programach działania obejmujących szczegółowe działania, które będą realizowane przez UE wraz z zakładanymi rezultatami i wpływem poszczególnych działań. Cele szczegółowe są zatem ustalane na tym etapie z uwzględnieniem indywidualnego charakteru danego działania.

Milenijne cele rozwoju, lub uzgodnione na szczeblu międzynarodowym cele związane ze zmniejszaniem ubóstwa, które zastąpią je po roku 2015, będą służyły jako dobrze ustalone wskaźniki skuteczności:

Nr 1: MCR1 – Wyeliminowanie ubóstwa i głodu

- Zmniejszenie o połowę liczby osób, których przychód nie przekracza 1 dolara dziennie
- Osiągnięcie pełnego i produktywnego zatrudnienia oraz godnej pracy dla wszystkich, w tym dla kobiet i młodzieży
- Zmniejszenie o połowę liczby osób, które cierpią głód

Nr 2: MCR2 – Zapewnienie powszechnego nauczania podstawowego

Zapewnienie do 2015 r. wszystkim chłopcom i dziewczętom dostępu do edukacji na poziomie podstawowym.

Nr 3: MCR3 – Promowanie równości płci

Wyeliminowanie nierównego dostępu płci do edukacji pierwszego i drugiego szczebla i do edukacji na wszystkich szczeblach.

Nr 4: MCR4 – Ograniczenie umieralności dzieci

Zmniejszenie o dwie trzecie wskaźnika umieralności dzieci w wieku do lat pięciu.

Nr 5 - MCR 5 – Poprawa opieki zdrowotnej nad matkami

- Zmniejszenie o trzy czwarte wskaźnika umieralności matek
- Zapewnienie do 2015 r. powszechnego dostępu do zdrowia reprodukcyjnego

Nr 6: MCR6 – Ograniczenie rozprzestrzeniania się HIV/AIDS, malarii i innych chorób

- Powstrzymanie rozprzestrzeniania się HIV/AIDS i ograniczenie liczby nowych zakażeń

- Zapewnienie powszechnego dostępu do leczenia HIV/AIDS tym wszystkim, którzy go potrzebują
- Powstrzymanie rozprzestrzeniania się malarii i innych groźnych chorób i ograniczenie liczby zachorowań

Nr 7: MCR 7 - Stosowanie zrównoważonych metod gospodarowania zasobami naturalnymi

- Uwzględnianie zasad zrównoważonego rozwoju w krajowych strategiach i programach oraz odwrócenie tendencji, jaką jest utratą zasobów środowiska
- Zmniejszenie utraty różnorodności biologicznej poprzez znaczne zredukowanie wskaźnika strat
- Zmniejszenie o połowę liczby osób pozbawionych stałego dostępu do czystej wody pitnej i podstawowych urządzeń sanitarnych
- Osiągnięcie do 2020 r. znaczącej poprawy warunków życia przynajmniej 100 mln mieszkańców slumsów

Nr 8: MCR 8 – Stworzenie globalnego partnerskiego porozumienia na rzecz rozwoju

- Kontynuowanie prac nad otwartym dla wszystkich, opartym na jasnych zasadach, przewidywalnym i niedyskryminującym nikogo systemem handlowo-finansowym
- Uwzględnienie szczególnych potrzeb najslabiej rozwiniętych państw, krajów śródłądowych i krajów rozwijających się położonych na małych wyspach
- Rozstrzygnięcie kwestii zadłużenia krajów rozwijających się
- Zapewnienie krajom rozwijającym się, we współpracy z firmami farmaceutycznymi, dostępu do podstawowych leków oferowanych po przystępnych dla nich cenach
- Stworzenie, we współpracy z sektorem prywatnym, możliwości korzystania z nowych technologii, zwłaszcza w dziedzinie ICT

Działanie(-a) ABM/ABB, którego(-ych) dotyczy wnioski/inicjatywa

19 02 : Współpraca z państwami trzecimi w zakresie migracji i azylu

19 09 : Stosunki z Ameryką Łacińską

19 10 : Stosunki z Azją, Azją Środkową i Bliskim Wschodem (Irak, Iran, Jemen)

21 02 : Bezpieczeństwo żywnościowe

21 03 : Podmioty niepubliczne - rozwój

21 04 : Środowisko i zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi, w tym energią

21 05 : Rozwój społeczny

1.4.3. *Oczekiwany(-e) wynik(i) i wpływ*

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się zasadnicze elementy i podstawę interwencji UE. Konkretno działania definiuje się w drodze wieloletniego programowania i określa się je w rocznych programach działania obejmujących szczegółowe działania, które będą realizowane przez UE, a oprócz nich także zakładane rezultaty i wpływ poszczególnych działań. Konkretno wskaźniki są zatem ustalane na tym etapie z uwzględnieniem indywidualnego charakteru danego działania.

1.4.4. *Wskaźniki wyników i wpływu*

Należy określić wskaźniki, które umożliwią monitorowanie realizacji wniosku/inicjatywy.

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się zasadnicze elementy i podstawę interwencji UE. Konkretno działania definiuje się w drodze wieloletniego programowania i określa się je w rocznych programach działania obejmujących szczegółowe działania, które będą realizowane przez UE, a oprócz nich także zakładane rezultaty i wpływ poszczególnych działań. Konkretno wskaźniki są zatem ustalane na tym etapie z uwzględnieniem indywidualnego charakteru danego działania.

Uzgodnione na szczeblu międzynarodowym cele i wskaźniki dla milenijnych celów rozwoju i zmiany klimatu są już znane. Należy natomiast ustalić dokładne poziomy odniesienia, zasady monitorowania i sprawozdawczości dla wszystkich odpowiednich instrumentów polityki UE. Dezagregacja wskaźników będzie miała istotne znaczenie dla monitorowania postępów w osiągnięciu równorzędnych rezultatów dla najsłabszych grup społecznych w dziedzinie włączenia społecznego.

1.5. **Uzasadnienie wniosku/inicjatywy**

1.5.1. *Potrzeba(-y), która(-e) ma(-ją) zostać zaspokojona(-e) w perspektywie krótko- lub długoterminowej*

Zob. Ocena skutków i Uzasadnienie.

UE w dalszym ciągu angażuje się w udzielanie pomocy krajom rozwijającym się, by pomóc im w zmniejszeniu – a docelowo – wyeliminowaniu ubóstwa, zgodnie z celami współpracy na rzecz rozwoju, ustanowionymi w Traktatach.

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej*

Unia Europejska, dzięki swojej wyjątkowej neutralności i bezstronności, ma warunki do podejmowania działań zewnętrznych w imieniu państw członkowskich i wspólnie z nimi oraz ma zapewnioną większą wiarygodność w krajach, w których takie działania podejmuje. Sama UE dysponuje masą krytyczną umożliwiającą jej reagowanie na wyzwania o skali światowej, takie jak zmniejszenie ubóstwa i ograniczenie zmiany klimatu. Dzięki dużej skali i istniejącej sieci umów międzynarodowych UE może udzielać naszej pomocy ubogim w niektórych

najbardziej oddalonych obszarach na świecie, mając możliwość zarówno realizacji działań pomocowych, jak i ich koordynacji.

Pełniąc rolę propagatora integracji i wielostronności, Unia może zrobić więcej niż inne organizacje międzynarodowe.

Unia, działając jako jedna całość, może wywierać większy wpływ i bardziej skutecznie stymulować dialog polityczny i współpracę darczyńców.

Współpraca z UE jest również bardziej racjonalna pod względem kosztów, ponieważ koszty administracyjne kształtują się na poziomie poniżej średnich.

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Z ocen, sprawozdań Trybunału Obrachunkowego i śródkresowych przeglądów programów geograficznych wynika, że zostały osiągnięte postępy w realizacji kilku milenijnych celów rozwoju w krajach rozwijających się objętych Instrumentem Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, dzięki wsparciu udzielanemu za pomocą tego instrumentu. Jednakże, zgodnie z zasadą odpowiedzialności, do rządów krajów beneficjentów należy przyjmowanie i wprowadzanie w życie niezbędnych reform i polityki, które były siłą napędową tych osiągnięć.

Dzięki nowym formom realizacji działań w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (DCI), takim jak wsparcie budżetowe i ogólnosektorowe podejście, powstały możliwości pogłębionej współpracy z krajami partnerskimi: istnieje wyraźny związek między poziomem dialogu politycznego z krajami beneficjentami a formą udzielania pomocy. Ponadto wraz z wprowadzeniem nowych form realizacji działań powstają możliwości efektywniejszego podziału pracy dzięki współfinansowaniu wśród darczyńców.

Programy tematyczne zapewniają Komisji większą elastyczność w reagowaniu na szczególne wyzwania, a oprócz tego są użytecznym instrumentem uzupełniającym programy geograficzne.

W zglobalizowanym środowisku konieczne jest wzajemne wzmocnianie działań wewnętrznych i zewnętrznych. Należy zacząć od tego, że słowem kluczowym musi być „integracja”, a nie „powielanie”. Obecna struktura była niewystarczająca, by Komisja mogła podejmować skuteczne interwencje na zadowalającą skalę, chociaż miała kluczowe znaczenie dla zapewniania skuteczności polityki wewnętrznej UE.

W niektórych przypadkach programy tematyczne nie były na tyle elastyczne, by można było za ich pomocą reagować na sytuacje kryzysowe na świecie (np. kryzys związany z cenami żywności, ptasią gripą) lub wypełniać międzynarodowe zobowiązania podjęte na najwyższym szczeblu politycznym (np. w dziedzinie różnorodności biologicznej i zmiany klimatu). Do korzystania z koperty tematycznej potrzebna jest więc większa elastyczność, pozwalająca na bardziej przewidywalne długoterminowe angażowanie się w proces zapewniania globalnych dóbr publicznych i reagowania na wyzwania o skali światowej, a także na różne wstrząsy, których negatywne skutki dotyczą najbiedniejszych.

Współpraca na rzecz rozwoju jest w dalszym ciągu zbyt fragmentaryczna i nadmiernie ambitna. Co więcej, należy zwiększyć komplementarność programów geograficznych i tematycznych.

Szczególne potrzeby krajów znajdujących się w sytuacji kryzysowej, pokryzysowej i niepewności nie były uwzględnione w wystarczającym stopniu, a zbyt sformalizowany proces podejmowania decyzji w sprawie przydziału funduszy, programowania i realizacji działań utrudniał UE podejmowanie natychmiastowych reakcji na szybko zmieniającą się sytuację.

W dotychczasowym Instrumencie Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju obowiązywały indykatywne przydziały według regionów, bez zachowania rezerwy środków nieprzydzielonych, w związku z czym możliwości uruchamiania środków w celu reagowania na nieprzewidziane potrzeby były ograniczone.

I wreszcie, obecny proces programowania i realizacji działań w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju jest zbyt skomplikowany, nie pozwala na dostosowanie cyklu programowania UE do cyklu jej partnerów, a także w niewystarczającym stopniu ułatwia programowanie wspólnie z państwami członkowskimi. Ponadto nie ma jasnych ram prawnych regulujących kwestię wykorzystania innowacyjnych instrumentów stosowanych przez innych darczyńców, takich jak łączenie i wykorzystanie partnerstw publiczno-prywatnych.

1.5.4. Spójność z ewentualnymi innymi instrumentami finansowymi oraz możliwa synergia

Zmieniony instrument jest integralną częścią ogólnej struktury instrumentów finansowych działań zewnętrznych, które zostaną zorganizowane wokół czterech głównych rozdziałów: rozdziału opartego na polityce, ukierunkowanego przede wszystkim na współpracę z krajami partnerskimi w ramach budżetu i poza nim; pracy związanej z przekrojowymi priorytetami i wartościami; pomocy humanitarnej i ochrony ludności oraz zarządzania kryzysowego.

Ponadto w przypadku każdego kraju współpraca na rzecz rozwoju będzie uzupełnieniem nowego „Instrumentu Partnerstwa”. Wzajemne powiązania między DCI, EFR i ENPI będą szczególnie silne w ramach koperty na program tematyczny DCI dotyczący społeczeństwa obywatelskiego/władz lokalnych i koperty na program tematyczny dotyczący globalnych dóbr publicznych i reagowania na wyzwania o skali światowej, ponieważ koperty te będą obejmowały lub uzupełniały działania w strefach geograficznych objętych tymi poszczególnymi instrumentami w dziedzinie wspierania społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych, zmiany klimatu, energii, bezpieczeństwa żywnościowego, rozwoju społecznego i migracji.

Wzajemne powiązanie inicjatyw w ramach polityki handlowej, w szczególności programów GSP/GSP plus i „wszystko oprócz broni”, ale także porozumień handlowych będą w dalszym ciągu miały szczególnie duże znaczenie w kontekście działań w dziedzinie pomocy na rzecz wymiany handlowej/pomocy związanej z handlem, finansowanej w ramach DCI zarówno na szczeblu dwustronnym, jak i regionalnym.

W zglobalizowanym świecie unijna polityka wewnętrzna w różnych dziedzinach, takich jak środowisko, zmiana klimatu, zatrudnienie (w tym godna praca dla wszystkich), równość płci, energetyka, gospodarka wodna, transport, zdrowie, edukacja, wymiar sprawiedliwości i

bezpieczeństwo, badania i innowacje, społeczeństwo informacyjne, migracja, rolnictwo i rybołówstwo w coraz większym stopniu stają się częścią działań zewnętrznych UE, a zgodnie ze strategią „Europa 2020” i traktatem lizbońskim istnieje potrzeba zapewnienia wzajemnego wzmocnienia działań wewnętrznych i zewnętrznych. Należy zacząć od tego, że priorytetem musi być „integracja”, a nie „powielanie”. Główne argumenty to: i) spójność naszych działań zewnętrznych; ii) skuteczność pomocy, w szczególności zobowiązanie do ograniczenia liczby podmiotów i programów, oraz iii) maksymalizacja synergii pomiędzy celami polityki.

1.6. Czas trwania działania i jego wpływu finansowego

- Wniosek/inicjatywa o **określonym czasie trwania**
- Wniosek/inicjatywa
- Czas trwania wpływu finansowego: od 01/01/2014 r. do 31/12/2020r.
- Wniosek/inicjatywa o **nieokreślonym czasie trwania** od 01/01/2014 r.
- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Przewidywany(-e) tryb(y) zarządzania³²

- Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane** przez Komisję
- Pośrednie zarządzanie scentralizowane** poprzez przekazanie zadań wykonawczych:
  - agencjom wykonawczym
  - organom utworzonym przez Wspólnoty³³
  - krajowym organom publicznym/organom mającym obowiązek świadczenia usługi publicznej
  - osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej, określonym we właściwym prawnym akcie podstawowym w rozumieniu art. 49 rozporządzenia finansowego
- Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi
- Zarządzanie zdecentralizowane** z państwami trzecimi
- Zarządzanie wspólne** z organizacjami międzynarodowymi (*należy wyszczególnić*)

W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu, należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.

Uwagi

Działania finansowane na mocy niniejszego rozporządzenia będą realizowane w ramach bezpośredniego zarządzania scentralizowanego przez Komisję z siedziby głównej lub przez zdecentralizowane delegatury Unii, a także za pomocą wszelkich innych metod zarządzania, przewidzianych w rozporządzeniu finansowym w celu lepszego osiągnięcia celów rozporządzenia.

³² Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

³³ O którym mowa w art. 185 rozporządzenia finansowego.

W stosownych przypadkach w odniesieniu do konkretnych działań można przewidzieć wspólne zarządzanie z agencjami i organami ONZ, europejskimi lub międzynarodowymi instytucjami finansowymi, takimi jak Europejski Bank Inwestycyjny, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Światowy i Afrykański Bank Rozwoju, a także innymi międzynarodowymi organizacjami działającymi w dziedzinie rozwoju.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Należy określić częstotliwość i warunki.

Stosowane przez Komisję Europejską systemy monitorowania i oceny są w coraz większym stopniu zorientowane na wyniki. Zadania w ramach obu tych systemów wykonują zarówno pracownicy wewnętrzni, jak i eksperci zewnętrzni.

Osoby zarządzające realizacją poszczególnych zadań w delegaturach i siedzibie głównej monitorują na bieżąco realizację projektów i programów przy użyciu różnych metod, między innymi – w miarę możliwości – za pomocą wizyt w terenie. Monitorowanie zapewnia cenne informacje na temat rozwoju projektu, pomaga osobom zarządzającym w identyfikacji rzeczywistych i potencjalnych wąskich gardeł oraz w podejmowaniu działań naprawczych.

Zewnętrznym, niezależnym ekspertom powierza się na podstawie umów ocenę wyników unijnych działań zewnętrznych w ramach trzech różnych systemów. Takie oceny pomagają zapewnić rozliczalność i udoskonalić trwające interwencje; są także podstawą do wyciągania z dotychczasowych doświadczeń wniosków, które będzie można wykorzystać w przyszłej polityce w różnych dziedzinach i w kolejnych działaniach. We wszystkich narzędziach stosuje się uznane na szczeblu międzynarodowym kryteria oceny określone przez OECD-DAC, dotyczące między innymi (potencjalnych) skutków.

Najpierw, na poziomie projektu, w ramach stosowanego w siedzibie głównej systemu monitorowania zorientowanego na wyniki (ROM) otrzymuje się zwięzłą, ukierunkowaną analizę jakości próby interwencji. Za pomocą wysoce ustrukturyzowanych i ustandaryzowanych metod niezależni eksperci, zajmujący się monitorowaniem zorientowanym na wyniki, przyznają oceny odzwierciedlające mocne i słabe strony danego projektu i formułują zalecenia dotyczące sposobów poprawy jego skuteczności.

Oceny na poziomie projektu, którymi zarządzają delegatury UE odpowiedzialne za dane projekty, dostarczają bardziej szczegółowych, dogłębnych analiz i pomagają zarządzającym projektem w udoskonalaniu bieżących przedsięwzięć i przygotowywaniu przyszłych. Przeprowadzanie analiz oraz gromadzenie informacji zwrotnych i dowodów od wszystkich zainteresowanych stron, zwłaszcza od beneficjentów końcowych, powierza się zewnętrznym niezależnym ekspertom dysponującym wiedzą tematyczną i geograficzną.

Komisja przeprowadza również strategiczne oceny swojej polityki, od programowania i strategii po wdrażanie interwencji w konkretnym sektorze (np. zdrowia, edukacji itd.), kraju lub regionie, bądź też w odniesieniu do konkretnego instrumentu. Oceny te wnoszą ważny wkład w kształtowanie polityki oraz opracowywanie instrumentów i projektów. Wszystkie te oceny publikuje się na stronie internetowej Komisji, a podsumowanie wniosków zamieszcza się w sprawozdaniach rocznych dla Rady i Parlamentu Europejskiego.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Zidentyfikowane ryzyko

Otoczenie obarczone ryzykiem

Otoczenie, w którym realizuje się działania w zakresie pomocy w ramach tego instrumentu, charakteryzuje się następującymi rodzajami ryzyka, które może zagrozić realizacji jego celów, przyczynić się do nieoptymalnego zarządzania finansowego lub nieprzestrzegania obowiązujących przepisów (błędów w zakresie legalności i prawidłowości):

- ekonomiczna/polityczna niestabilność lub klęski żywiołowe mogą prowadzić do trudności i opóźnień w projektowaniu i realizacji działań, szczególnie w państwach niestabilnych;
- brak potencjału instytucjonalnego i zdolności administracyjnych w krajach partnerskich może prowadzić do trudności i opóźnień w projektowaniu i realizacji działań interwencyjnych;
- rozproszenie geograficzne projektów i programów (uwzględnienie w nich stosunkowo dużej liczby krajów/terytoriów/regionów) może być powodem problemów logistycznych/związanych z monitorowaniem zasobów – w szczególności podczas wszelkich podejmowanych „na miejscu” działań następczych;
- zróżnicowany charakter potencjalnych partnerów/beneficjentów posiadających różne struktury kontroli wewnętrznej i zdolności może przyczyniać się do fragmentacji, a w związku z tym do zmniejszenia skuteczności i efektywności środków Komisji dostępnych na wspieranie i monitorowanie realizacji działań;
- niezadowalająca jakość i ilość dostępnych danych na temat wyników i wpływu pomocy zewnętrznej/realizacji narodowych planów rozwoju w krajach partnerskich może przyczyniać się do ograniczenia możliwości Komisji w zakresie sporządzania sprawozdań i przyjmowania odpowiedzialności za wyniki.

Przewidywany poziom ryzyka nieprzestrzegania obowiązujących przepisów

Celem ukierunkowanym na zgodność z przepisami w odniesieniu do danego instrumentu jest utrzymanie historycznego poziomu ryzyka niezgodności (stopa błędu) dla portfela DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid, stanowiącego poziom „netto” błędu rezydualnego (w perspektywie wieloletniej, po przeprowadzeniu wszystkich planowanych kontroli i korekt w odniesieniu do zamkniętych zamówień) poniżej 2 %. Tradycyjnie wiązało się to z zakresem błędu 2–5 % w kategoriach rocznej randomizowanej próbki transakcji, pobieranej przez Europejski Trybunał Obrachunkowy do celów rocznego poświadczenia wiarygodności. DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid uważa, że jest to najmniejsze ryzyko nieprzestrzegania przepisów w otoczeniu obciążonym tak wysokim ryzykiem, uwzględniające obciążenia administracyjne i konieczną gospodarność w obszarze kontroli zgodności z przepisami.

2.2.2. Przewidywane metody kontroli

Struktura kontroli wewnętrznej DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid

Proces kontroli wewnętrznej/zarządzania w DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid został zaprojektowany w sposób dający racjonalną gwarancję realizacji celów pod względem skuteczności i efektywności prowadzonych działań i rzetelności sprawozdań finansowych DG

ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid, jak i pod względem zgodności z odpowiednimi ramami prawnymi i proceduralnymi.

Skuteczność i efektywność

Aby zapewnić skuteczność i efektywność swoich działań (oraz zmniejszyć wysoki poziom ryzyka w środowisku pomocy zewnętrznej), w uzupełnieniu wszystkich elementów strategicznej polityki całej Komisji i jej procesu planowania, środowiska kontroli wewnętrznej oraz innych wymogów dotyczących standardów kontroli wewnętrznej w Komisji, DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid będzie nadal dysponowała specjalnie dostosowanymi ramami zarządzania pomocą w działaniach prowadzonych w obrębie wszystkich stosowanych przez nią instrumentów, i rami te będą obejmowały:

- zdecentralizowane zarządzanie większą częścią pomocy zewnętrznej przez delegatury UE w terenie;
- jasno określoną i sformalizowaną strukturę odpowiedzialności finansowej [począwszy od delegowanego urzędnika zatwierdzającego (dyrektora generalnego)] w drodze subdelegowania od subdelegowanego urzędnika zatwierdzającego (dyrektora) w siedzibie głównej do szefa delegatury;
- regularną sprawozdawczość w formie sprawozdań przekazywanych przez delegatury UE do siedziby głównej (sprawozdań na temat zarządzania pomocą zewnętrzną), obejmujących roczne poświadczenie wiarygodności przez szefa delegatury;
- konkretny program szkoleń dla pracowników, zarówno w siedzibie głównej, jak i w delegaturach;
- znaczne wsparcie i doradztwo na poziomie siedziby głównej/delegatur (również przez Internet);
- wizyty „sprawdzające” w delegaturach, którym przekazano zadania, odbywane regularnie co 3–6 lat;
- metodologię zarządzania cyklem projektu i programu, obejmującą:
- narzędzia zapewnienia jakości na potrzeby projektowania interwencji, metodę jej przeprowadzania, mechanizm finansowy, system zarządzania, ocenę i dobór partnerów realizujących działania itd.;
- zarządzanie programem i projektem, narzędzia monitorowania i sprawozdawczości na potrzeby skutecznej realizacji działań, w tym regularne monitorowanie projektów na miejscu z zewnątrz;
- ważne elementy składowe oceny i audytu.

Sprawozdawczość finansowa i rachunkowość

DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid nadal będzie stosowała najwyższe standardy rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, korzystając ze stosowanego przez Komisję

systemu rachunkowości memoriałowej (ABAC) oraz ze specjalnych narzędzi na potrzeby pomocy zewnętrznej, takich jak Wspólny System Informacyjny RELEX (CRIS).

W odniesieniu do zgodności z odpowiednimi ramami prawnymi i proceduralnymi, metody kontrolowania zgodności określono w sekcji 2.3 (środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom).

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony

W związku z tym, iż DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid prowadzi działalność w otoczeniu obciążonym wysokim ryzykiem, stosowane przez nią systemy muszą uwzględniać możliwość wystąpienia znacznych błędów zgodności (nieprawidłowości) w transakcjach i muszą podlegać kontrolom na wysokim poziomie, mającym na celu zapobieganie błędom, ich wykrywanie i korygowanie na możliwie najwcześniejszym etapie procesu płatności. W praktyce oznacza to, że kontrole zgodności DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid będą na ogół polegały na kontrolach *ex ante* przeprowadzanych przez audytorów zewnętrznych i pracowników Komisji w terenie, przed dokonaniem końcowych płatności za projekt (choć przy zachowaniu niektórych audytów i kontroli *ex post*), i będą znacznie wykraczały poza zakres środków bezpieczeństwa finansowego wymaganych na podstawie rozporządzenia finansowego. Ramy zgodności DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid obejmują między innymi następujące ważne elementy składowe:

Środki zapobiegawcze

- obowiązkowe podstawowe szkolenia dotyczące kwestii nadużyć finansowych dla pracowników i audytorów do spraw zarządzania pomocą;
- wytyczne (również przez Internet) obejmujące Praktyczny przewodnik po procedurach udzielania zamówień, przewodnik DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid oraz zestaw narzędzi do zarządzania finansowego (dla partnerów realizujących działania);
- ocena *ex ante* w celu sprawdzenia, czy stosowane są właściwe środki zwalczania nadużyć finansowych służące zapobieganiu nadużyciom w procesie zarządzania funduszami UE i wykrywaniu tych nadużyć w organach zarządzających odpowiednimi funduszami w ramach wspólnego, zdecentralizowanego i dzielonego zarządzania;
- kontrola *ex ante* dostępnych w krajach partnerskich mechanizmów zwalczania nadużyć finansowych, przeprowadzana w ramach oceny kryterium kwalifikowalności w odniesieniu do zarządzania finansami publicznymi w celu otrzymania wsparcia budżetowego (tj. aktywne zaangażowanie w walkę z nadużyciami finansowymi i korupcją, odpowiednie organy kontroli, dostateczny potencjał wymiaru sprawiedliwości oraz skuteczna reakcja na mechanizmy sankcji);
- w 2008 r. Komisja podpisała w Akrze Międzynarodową Inicjatywę na rzecz Przejrzystości Pomocy (IATI) i wyraziła zgodę na standard dotyczący przejrzystości pomocy, zapewniający bardziej terminowe, szczegółowe i regularne informacje na temat przepływów pomocy oraz dokumenty;

- od 14 października 2011 r. Komisja wdraża pierwszy etap standardu IATI w celu opublikowania informacji w ramach inicjatywy **przejrzystości** pomocy przed kolejnym forum wysokiego szczebla w sprawie skuteczności pomocy, które odbędzie się w Pusanie w listopadzie 2011 r. Ponadto Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi UE, będzie prowadziła prace nad wspólną, opartą na technologii Web aplikacją informatyczną zwaną TR-AID, która przekształca dane dotyczące pomocy UE, dostarczane za pośrednictwem IATI i innych źródeł, w informacje na temat pomocy przyjazne dla użytkownika.

Środki służące wykrywaniu i środki naprawcze

- zewnętrzne audyty i kontrole (zarówno obowiązkowe, jak i oparte na analizie ryzyka), również ze strony Europejskiego Trybunału Obrachunkowego;

- kontrole z mocą wsteczną (oparte na analizie ryzyka) i odzyskiwanie należności;

- zawieszenie finansowania UE w przypadku poważnego nadużycia finansowego, w tym korupcji na dużą skalę, do czasu podjęcia przez władze właściwych działań naprawczych i działań zapobiegających takim nadużyciom na przyszłość.

DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid będzie dalej pracowała nad swoją strategią zwalczania nadużyć, zgodnie z nową strategią zwalczania nadużyć (CAFS), przyjętą przez Komisję dnia 24 czerwca 2001 r., mającą między innymi na celu:

- pełne dostosowanie wewnętrznych kontroli DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid ukierunkowanych na zwalczanie nadużyć do CAFS;

- ukierunkowanie podejścia DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid w zakresie zarządzania ryzykiem nadużyć na identyfikację obszarów tego rodzaju ryzyka i ustalanie stosownych reakcji;

- zagwarantowanie, aby systemy stosowane do celów wydatkowania funduszy UE w państwach trzecich umożliwiały odzyskiwanie istotnych danych w celu uwzględnienia ich w zarządzaniu ryzykiem nadużyć (np. podwójne finansowanie);

- w razie konieczności utworzone zostaną grupy współpracy sieciowej i odpowiednie narzędzia informatyczne, specjalnie na potrzeby analizowania przypadków nadużyć związanych z sektorem pomocy zewnętrznej.

2.4. Szacunkowe koszty kontroli i korzyści wynikające z kontroli

Szacunkowe łączne koszty kontroli wewnętrznej/zarządzania w całym portfelu DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid w planie budżetu na lata 2014–2020 wynoszą rocznie w przybliżeniu **658 mln EUR** na pokrycie zobowiązań. Kwota ta obejmuje zarządzanie EFR, funkcjonujące w zintegrowany sposób w ramach struktury zarządzania DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid. Te pozaoperacyjne koszty stanowią około **6,4 %** szacunkowej średniej rocznej kwoty wynoszącej **10,2 mld EUR**, zaplanowanej na ogólne (operacyjne i administracyjne) zobowiązania DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid w jej portfelu wydatków, finansowanym z budżetu ogólnego UE i Europejskiego Funduszu Rozwoju na lata 2014–2020.

W kosztach zarządzania uwzględniono wszystkich pracowników DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid w siedzibie głównej oraz w delegaturach, infrastrukturę, podróże, szkolenia, monitorowanie, zamówienia na ocenę i audyt (w tym zamówienia udzielane na podstawie procedur wszczynanych przez beneficjentów).

DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid planuje zmniejszyć z czasem współczynnik zarządzania/działalności operacyjnej w ramach lepszych i uproszczonych przepisów w odniesieniu do nowych instrumentów, w oparciu o zmiany, które mogą nastąpić na podstawie zmienionego rozporządzenia finansowego. Podstawowe korzyści tych kosztów zarządzania rozpatruje się w kategoriach realizacji celów polityki, efektywnego i skutecznego wykorzystania środków oraz stosowania zdecydowanych oszczędnych środków zapobiegawczych i przeprowadzania kontroli mających na celu zapewnienie zgodnego z prawem i prawidłowego wykorzystania funduszy.

Jakkolwiek ulepszenia pod względem charakteru i ukierunkowania działań w zakresie zarządzania i kontroli zgodności w odniesieniu do portfela będą nadal wprowadzane, w ogólnym rozrachunku ponoszenie tych kosztów jest niezbędne dla efektywnej i skutecznej realizacji celów instrumentów przy zachowaniu minimalnego ryzyka braku zgodności (poniżej 2 % błędu rezydualnego). Są one znacznie mniejsze niż koszty ryzyka związanego z wyeliminowaniem lub ograniczeniem w kontroli wewnętrznej w tym obszarze obciążonym wysokim ryzykiem.

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Dział(y) wieloletnich ram finansowych i pozycja(pozycje) wydatków w budżecie, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące pozycje w budżecie

Według działów wieloletnich ram finansowych i pozycji w budżecie

Dział wieloletnich ram finansowych	Pozycja w budżecie	Rodzaj środków	Wkład			
	Dział IV Globalny wymiar Europy	Zróżnicowane/niezróżnicowane ³⁴⁾	państw EFTA ³⁵⁾	krajów kandydujących ³⁶⁾	państw trzecich	w rozumieniu art. 18 ust. 1 lit. aa) rozporządzenia finansowego
19	19 01 04 Wydatki administracyjne w obszarze polityki „stosunki zewnętrzne”	niezróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE
19	19 02: Współpraca z państwami trzecimi w zakresie migracji i azylu	zróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE
19	19 09: Stosunki z Ameryką Łacińską	zróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE
19	19 10: Stosunki z Azją, Azją Środkową i Bliskim Wschodem (Irak, Iran, Jemen)	zróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE
19	19 11: Strategia i koordynacja polityki dla obszaru działalności „stosunki zewnętrzne”	zróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE
21	21 01 04 Wydatki administracyjne obszaru polityki „Rozwój i stosunki z państwami AKP”	niezróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE
21	21 02: Bezpieczeństwo żywnościowe	zróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE
21	21 03: Podmioty niepubliczne - rozwój	zróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE
21	21 04: Środowisko i zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi, w tym energią	zróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE
21	21 05: Rozwój społeczny	zróżnicowane	NIE	NIE	NIE	NIE

³⁴ Środki zróżnicowane/ środki niezróżnicowane

³⁵ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

³⁶ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

		wane				
--	--	------	--	--	--	--

- Nowe pozycje w budżecie, o których utworzenie się wnioskuje³⁷

Według działów wieloletnich ram finansowych i pozycji w budżecie.

Dział wieloletnich ram finansowych	Pozycja w budżecie	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer [Treść .....]	Zróżnicowane /niezróżnicowane	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 18 ust. 1 lit. aa) rozporządzenia finansowego
	[XX.YY.YY.YY]		TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE

³⁷ Do uzupełnienia na późniejszym etapie.

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych: 4			Numer							
DG ds. ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid			Rok N ³⁸ 2014	Rok N+1 2015	Rok N+2 2016	Rok N+3 2017	Rok N+4 2018	Rok N+5 2019	Rok N+6 2020	OGÓLEM
• Środki operacyjne										
Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (19.02, 19.09, 19.10, 21.02, 21.03, 21.04, 21.05, 21.06)	Środki na zobowiązania	(1)	2.606,8 15	2.788,1 25	2.980,0 45	3.182,9 77	3.390,1 85	3.614,7 82	3.846,2 74	22.409,105
	Środki na płatności	(2)	411,383	579,190	1.206,2 18	1.765,7 60	2.383,4 91	3.257,6 77	12.805, 385	22.409,105
OGÓLEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne ³⁹										
Numer pozycji w budżecie 19.0104 01 oraz 21.010401		(3)	109,885	114,975	120,254	125,723	135,115	136,918	142,726	885,595
OGÓLEM środki Dyrekcja Generalna ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid	Środki na zobowiązania	=1+3	2.716,7 00	2.903,1 00	3.100,3 00	3.308,7 00	3.525,3 00	3.751,7 00	3.989,0 00	23.294,700
	Środki na płatności	=2+3	521,268	694,165	1.326,4 72	1.891,4 83	2.518,6 06	3.394,5 95	12.948, 111	23.294,700
• OGÓLEM środki operacyjne										
	Środki na	(4)	2.606,8	2.788,1	2.980,0	3.182,9	3.390,1	3.614,7	3.846,2	22.409,105

³⁸ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

³⁹ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne pozycje „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

	zobowiązania		15	25	45	77	85	82	74	
	Środki na płaćności	(5)	411,383	579,190	1.206,218	1.765,760	2.383,491	3.257,677	12.805,385	22.409,105
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne		(6)	109,885	114,975	120,254	125,723	135,115	136,918	142,726	885,595
OGÓŁEM środki na DZIAŁ <4> wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+6	2.716,700	2.903,100	3.100,300	3.308,700	3.525,300	3.751,700	3.989,000	23.294,700
	Środki płaćności	=5+6	521,268	694,165	1.326,472	1.891,483	2.518,606	3.394,595	12.948,111	23.294,700

Dział wieloletnich ram finansowych:	5	„Wydatki administracyjne”
--	----------	---------------------------

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

		Rok N 2014	Rok N+1 2015	Rok N+2 2016	Rok N+3 2017	Rok N+4 2018	Rok N+5 2019	Rok N+6 2020	OGÓLEM
DG ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid									
• Zasoby ludzkie		85,041	84,182	83,329	82,480	82,480	82,480	82,480	582,473
• Pozostałe wydatki administracyjne		3,909	3,818	3,781	3,755	3,755	3,755	3,755	26,528
OGÓLEM Dyrekcja Generalna ds. Rozwoju i Współpracy EuropeAid	Środki	88,950	88,000	87,110	86,235	86,235	86,235	86,235	609,001

OGÓLEM środki na DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	88,950	88,000	87,110	86,235	86,235	86,235	86,235	609,001
--	--	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	---------

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

		Rok N 2014	Rok N+1 2015	Rok N+2 2016	Rok N+3 2017	Rok N+4 2018	Rok N+5 2019	Rok N+6 2020	OGÓLEM
OGÓLEM środki na DZIAŁY 1 do 5 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	2.805,650	2.991,100	3.187,410	3.394,935	3.611,535	3.837,935	4.075,235	23.903,701
	Środki na płatności	610,218	782,165	1.413,582	1.977,718	2.604,841	3.480,830	13.034,346	23.903,701

3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

Środki na zobowiązania w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

Określić cele i realizacje			Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Rok N+4 to N+7			OGÓLEM
			OUTPUTS							
↓			Koszt	Koszt	Koszt	Koszt	Koszt	Koszt	Koszt	Ogółem cost
Programy geograficzne ⁴⁰										
Suma cząstkowa			1 631,732	1 743,689	1 862,134	1 987,305	2 117,402	2 253,384	2 395,938	13 991,50
Program tematyczny dotyczący zapewniania globalnych dóbr publicznych i reagowania na wyzwania o skali światowej...										
Suma cząstkowa			735,099	785,536	838,895	895,285	953,894	1 015,154	1 079,375	6 303,20
Program tematyczny dotyczący organizacji społeczeństwa obywatelskiego władz lokalnych...										
Suma cząstkowa			233,246	249,250	266,181	284,073	302,670	322,108	342,485	2 000,00
Program panafrkański										

⁴⁰ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2 „Cel(e) szczegółowy(-e) ...” – W tabeli wykazano tylko poszczególne programy objęte rozporządzeniem ...”

Suma cząstkowa	116,623	124,625	133,090	142,037	150,335	161,054	171,242	1 000,00
KOSZT OGÓLEM	2 716,700	2 903,100	3 100,300	3 308,700	3 525,300	3 751,700	3 989,000	23 294.,70

3.2.3. Szacunkowy wpływ na środki administracyjne

3.2.3.1. Streszczenie

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

	Rok N ⁴¹ 2014	Rok N+1 2015	Rok N+2 2016	Rok N+3 2107	Rok N+4 2018	Rok N+5 2019	Rok N+6 2020	OGÓLEM
--	-----------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	--------

DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	85,041	84,182	83,329	82,480	82,480	82,480	82,480	582,473
Pozostałe wydatki administracyjne	3,909	3,818	3,781	3,755	3,755	3,755	3,755	26,528
DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych – suma cząstkowa	88,950	88,000	87,110	86,235	86,235	86,235	86,235	609,001

Poza DZIAŁEM 5⁴² wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	97,417	101,668	106,059	110,589	115,154	119,788	124,527	775,203
Pozostałe wydatki administracyjne	12,467	13,307	14,195	15,134	19,961	17,129	18,199	110,392
DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych – suma cząstkowa	109,885	114,975	120,254	125,723	135,115	136,918	142,726	885,595

OGÓLEM	198,835	202,976	207,364	211,958	221,350	223,152	228,961	1.494,596
---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

⁴¹ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

⁴² Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne pozycje „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.3.2. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w pełnych kwotach (lub najwyżej z dokładnością do jednego miejsca po przecinku)

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Rok N+4 2018	Rok N+5 2019	Rok N+6 2020
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
XX 01 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	357,2	353,6	350,1	346,6	346,6	346,6	346,6
XX 01 01 02 (w delegaturach)	157,8	156,2	154,6	153,0	153,0	153,0	153,0
XX 01 05 01 (pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)							
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy)⁴³							
XX 01 02 01 (AC, END, INT z globalnej koperty finansowej)	24,1	23,9	23,6	23,4	23,4	23,4	23,4
XX 01 02 02 (AC, AL, END, INT i JED w delegaturach)							
XX 01 04 jyj ⁴⁴	- w centrali ⁴⁵	146,3	143,5	140,6	137,9	135,2	129,9
	- w delegaturach	985,7	1032,7	1081,2	1131,2	1181,7	1285,3
XX 01 05 02 (AC, END, INT - pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 02 (AC, END, INT - bezpośrednie badania naukowe)							
Inna pozycja w budżecie (określić)							
OGÓLEM	1.671,1	1.709,8	1.750,1	1.792,1	1.839,8	1.888,4	1.938,1

XX oznacza odpowiednią dziedzinę polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone

⁴³ AC= pracownik kontraktowy; INT= pracownik tymczasowy; JED= młodszy oddelegowany ekspert; AL= członek personelu miejscowego; END= oddelegowany ekspert krajowy;

⁴⁴ W ramach pauparu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne pozycje „BA”).

⁴⁵ Przede wszystkim fundusze strukturalne, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejski Fundusz Rybacki.

zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzednicy i pracownicy zatrudnieni na czas okreslony	
Personel zewnetrzny	

3.2.4. *Zgodność z wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2014–2020*

- Wniosek/inicjatywa jest zgodny(-a) z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2014–2020.
- Wniosek/inicjatywa wymaga przeprogramowania odpowiedniego działu w wieloletnich ramach finansowych.

Należy wyjaśnić, na czym ma polegać przeprogramowanie, określając pozycje w budżecie, których ma ono dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

- Wniosek/inicjatywa wymaga zastosowania instrumentu elastyczności lub zmiany wieloletnich ram finansowych.⁴⁶

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając pozycje w budżecie, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

3.2.5. *Udział osób trzecich w finansowaniu*

- Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- Wniosek/inicjatywa przewiduje współfinansowanie szacowane zgodnie z poniższym:

Środki w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			Ogółem
<i>Określić organ współfinansujący</i>								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

⁴⁶ Zob. pkt 19 i 24 porozumienia międzyinstytucjonalnego.

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.
- Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
  - wpływ na zasoby własne
  - wpływ na dochody różne

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

Pozycja w budżecie dotycząca dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ⁴⁷					wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3				
Artykuł									

W przypadku wpływu na dochody różne, należy wskazać pozycję(-e) wydatków w budżecie, którą(-e) ten wpływ obejmuje.

Należy określić metodę obliczania wpływu na dochody.

⁴⁷

W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 25 % na poczet kosztów poboru.